

REKTOR V/TRONDHEIM KATEDRALSKOLE

Type innsender: Offentlig videregående skole i Trøndelag

Kontaktperson: Tor Bitustøyl

Stilling: Rektor

Region: Trondheim

1a: Hva mener du om forslag til alternative endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforberedende for skoleåret 2027-2028?

Høringssvar fra rektor på Trondheim Katedralskole: Trondheim Katedralskole er en viktig del av skole- og tilbudsstrukturen i videregående opplæring i Trøndelag. Skolen er aktuell i denne sammenheng på grunn av vår store andel elever på påbygg, 120 elever på påbygg er flere elever enn det er på hele skoler andre steder i Trøndelag. Skolen er også interessant i denne sammenheng fordi den viser den økonomiske realiteten av fylkets stykkprisfinansiering når en skole kun har studieforberedende utdanningsprogram. Trondheim Katedralskole viser også hvordan det ser ut når fylkets uttalte mål om fulle klasser og grupper allerede er nådd på en skole. Faktisk er skolen så full at den nyrenoverte og ombygde skolen allerede er for trang for skolens nå over 700 elever. Å redusere ramma for den enkelte elev på musikk vil ha negative konsekvenser for Trondheim Katedralskole. Jeg fraråder dette på det sterkeste. Trondheim Katedralskole er fylkets eneste videregående skole med bare studieforberedende utdanningsprogram. Skolen får heller ingen tillegg for å kompensere for beliggenhet (det kan ikke bli mer sentralt) eller små grupper (alt er stort sett helt fullt). Konsekvensen for Trondheim Katedralskole er mindre ledelse, administrasjon og støttefunksjoner enn alle andre skoler pr. elev. Den gjennomsnittlige gruppestørrelsen oppfyller allerede fylkets ønske om at skoledriften må bli mer effektiv i så stor grad at det går ut over målet om høye ambisjoner for opplæringen. Hvis det i tillegg kuttes i elevsatsen på musikk vil dette få ytterligere negative konsekvenser for skolen. Tor Bitustøyl

1d: Hvordan skal vi dimensjonere tilbudet om påbygging til generell studiekompetanse i framtiden?

Et tiltak som kan bidra til å nå målet om god opplæring innafor nye rammevilkår er å se på påbygg, slik det foreslås. Dette kan gi resultater på både kort og lang sikt, økonomisk og for elevenes beste og regionens behov. På kort sikt bør det sikres at de to ekstra klassene med påbygg som er satt i gang på Trondheim Katedralskole ikke videreføres. Å leie og drifte ekstra skolelokaler på gamle Gerhard Schøning er uhensiktsmessig økonomisk, pedagogisk og sosialt. To klasser med påbygg er nok, en skarpere konkurranse om plassene på påbygg vil gjøre det lettere for alle å fullføre og bestå. I tillegg vil behovet for fagarbeidere ivaretas bedre. Med strammere økonomiske rammer må skoledriften bli mer effektiv, heter det i høringsbrevet. Å leie skolelokaler for å prøve å få enda flere elever gjennom påbygg er ikke

å gjøre skoledriften mer effektiv. Hvorfor skal disse elevene først få et dyrt yrkesfagstilbud i to år for at de så skal gå på påbygg når de kunne gått på studiespesialisering?

CHARLOTTENLUND VIDEREGÅENDE SKOLE

Type innsender: Offentlig videregående skole i Trøndelag

Kontaktperson: Oddgeir Kristen Drevdal

Stilling: Konstituert rektor

Region: Trondheim

1a: Hva mener du om forslag til alternative endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforberedende for skoleåret 2027-2028?

Vi ser det ikke som naturlig at TRFK prioriterer spisset toppidrett.

1d: Hvordan skal vi dimensjonere tilbudet om påbygging til generell studiekompetanse i framtiden?

Den kan med fordel reduseres med minst en klasse på 30 elever i Trondheim.

1e: Hvordan bør vi plassere skoletilbud til elever med individuelt tilrettelagt opplæring (ITO), og hvilke tilbud bør vi flytte ut av skolene?

Her har prosess allerede blitt gjennomført på Charlottenlund vgs så spørsmålet er irrelevant for oss. Vi ber om at man passer på at vår ITO avdeling fylles opp ved dimensjonering 2027-28.

2a: Hvordan skal vi oppnå målsetningene, gitt de nye rammevilkårene?

Ostehøvelkutt må opphøre. Det vil være nødvendig med organisatoriske endringer.

2c: Hvordan ta i bruk kompenserende tiltak for elever ved endring av skole- og tilbudsstruktur?

Alternative opplæringsmodeller vil være viktig. Man må bruke utplassering i bedrift, samlinger og nettundervisning i større grad også for ungdomselever.

2d: Har du noen innspill til vårt forslag til oppsummering av skolefaglige vurderinger ved endring av opplæringstilbud og skolestruktur i regionen i vedlegg 2, kapittel 12?

På nasjonalt nivå jobbes det med endringer av opplæringa som kan ha større konsekvenser for skolestrukturen alt fra 2030. I lys av dette må eventuelle endringer være tilpasset dette. Det kan virke som at det er de studieforberedende retningene dette har størst betydning for. Hvordan dette spiller seg ut for de ulike skoletypene og geografiske områdene kan vi bare gjette. Det er like fullt viktig at endringene som tas med videre på fylkesnivå tar høyde for de mulige endringene.

THORA STORM VIDEREGÅENDE SKOLE

Type innsender: Offentlig videregående skole i Trøndelag

Kontaktperson: Cecilie Bach

Stilling: Rektor

Region: Trondheim

1a: Hva mener du om forslag til alternative endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforberedende for skoleåret 2027-2028?

Ingen kommentarer utover det som er diskutert og foreligger i vedlegg 1 og 2.

1b: Hva mener du om de foreslåtte endringene i satsningen på idrett i Trøndelag?

Ingen kommentar

1d: Hvordan skal vi dimensjonere tilbudet om påbygging til generell studiekompetanse i framtiden?

Mulighetene og utfordringene ved PB3-tilbudene er vurdert og diskutert i vedleggene. Fra Thora Storm sitt ståsted ser vi at for mange elever starter på HO uten å ha som hensikt å arbeide i helse- og oppvekstsektoren. Dette er lite hensiktsmessig bruk av ressurser, både når det kommer til de helt konkrete elevsatsene og belegging av sårt tiltrengte praksisplasser i sektoren. Vedleggene til høringa er nyansert, men vi mener antallet PB3-grupper bør reduseres. PB4 er en bedre løsning, da er elevene "tvunget" til å gjennomføre og må ta et bevisst valg om å bli studieforberedte etter endt videregående løp/læringlep.

1e: Hvordan bør vi plassere skoletilbud til elever med individuelt tilrettelagt opplæring (ITO), og hvilke tilbud bør vi flytte ut av skolene?

Ingen kommentar til hvilke tilbud vi bør flytte ut av skolene. På generelt grunnlag mener vi at ITO elever i "kategori B" bør kunne være på alle skoler.

1f: Hvordan bør vi dimensjonere tilbudet ved Olav Duun videregående skole? Bør vi gå for alternativ 1 eller alternativ 2 i forslaget?

Ingen kommentar

1g: Er utdanningstilbudene innen videregående opplæring for voksne i overensstemmelse med arbeidslivets behov, skolens opplæringskapasitet og arbeidslivets opplæringskapasitet i Trøndelag?

Ingen kommentar

2a: Hvordan skal vi oppnå målsetningene, gitt de nye rammevilkårene?

Høy gjennomføring og best mulig læringsresultat for elever, lærlinger og deltakere krever god kvalitet i opplæringa, robuste fagmiljø, en profesjonell administrasjon og velfungerende skolebygg. I mange fag krever det også gitt og spesifikt utstyr og materiell. Og i lys av dagens lese- og skrivekrise, vil det nok også kreve innkjøp av lærebøker i flere fag. Vi ser også at kvalitet i opplæringa skal favne et stadig økende behov for tilrettelegging for ulike grupper i skolen, en tilrettelegging som i mange tilfeller er både ressurs- og kompetansekrevende. For å opprettholde den kvaliteten vi ønsker i videregående skole i Trøndelag, må det kuttes i oppgaver istedenfor å fortsette en jevn fordeling av ressursreduksjon, såkalte "ostehøvel-kutt". Mellomstore og store skoler i Trondheimsregionen har lite og ingenting å gå på når det kommer til oppfylling av grupper. Det er svært lite å hente på å kjøre enda strammere når det kommer til klassestørrelse eller i utvalget av programfagsgrupper på studieforberedende. Klassene har minimum 30 elever, og de aller fleste programfagsgrupper har også 30 elever eller mer. Enkelte grupper har færre elever, men det er gjerne ikke en villet handling, men resultat av en "sprekk", det vil si at det faktisk ikke er plass til flere elever i for eksempel ei matematikkgruppe som 2P og at det dermed må opprettes en ny gruppe. Vi er bekymra for den store "hopen" på studieforberedende. Dette er de billigste elevene som det er lett å måke inn i stappfulle rom med håp om at det kan gå bra. Høy gjennomføringsgrad er en hovedmålsetning, men vi må ikke forvalte vekk de elevene som skal være skarpt skodd når de skal rett ut i høyere utdanning. Forskning og rapporter viser at norske elever er for dårlig studieforberedte. Det er lite trolig at overfylte klasserom og stadig færre ressurser, bidrar til å gjøre dem bedre rusta for høyere utdanning. Det er også svært lite å hente på samling av for eksempel fellesfag på yrkesfag. De fleste skoler, i alle fall Thora Storm, kjører allerede grupper på mellom 30-32 elever i fag som norsk og naturfag på yrkesfag. På Thora Storm har vi også med bakgrunn i stram økonomi redusert ressursen tilknytta YFF-faget (yrkesfaglig fordypning) betraktelig, noe som er en klar svekkelse av kvaliteten i et viktig fag for elever på yrkesfag. Vi har over år kuttet bemanningsressurser både i administrasjon og ellers i støtte og stab. Det har muligens ikke vist seg i gjennomføringstall, men det er lite bærekraftig personalpolitikk og viser seg i større slitasje i det store kollegiet. Samtidig heves terskelen for hva elever kan få bistand til når ressursene i stab og støtte reduseres, rådgiverne har flere elever pr hode, og det samme gjelder for andre støttefunksjoner. Eksemplene over er tatt med for å vise at det allerede er gjort en jobb når det kommer til å redusere driftskostnadene på Thora Storm. Ytterligere kutt i åra som kommer, vil gå på bekostning av den kvaliteten vi klarer å levere i alle ledd. Det kan kanskje være en kvalitetsreduksjon samfunnet kan leve med, men vi mener sjølsagt dette er dypt alvorlig for den skolen vi driver i dag.

2b: Hvordan ivaretar vi trøndelagssamfunnets beste? Og hva legger du i trøndelagssamfunnets beste?

Ingen kommentar

2c: Hvordan ta i bruk kompenserende tiltak for elever ved endring av skole- og tilbudsstruktur?

Ingen kommentar

2d: Har du noen innspill til vårt forslag til oppsummering av skolefaglige vurderinger ved endring av opplæringstilbud og skolestruktur i regionen i vedlegg 2, kapittel 12?

Ingen kommentar

KOLSTAD HÅNDBALL

Type innsender: Organisasjon/kommune/fagskole/øvrig skole eller utdanningsinstitusjon

Kontaktperson: Jostein Sivertsen

Stilling: Daglig leder

Region: Trondheim

1b: Hva mener du om de foreslåtte endringene i satsningen på idrett i Trøndelag?

Kolstad Håndball mener at de økonomiske rammene for spisset toppidrett i guttehandball må opprettholdes. Vi ønsker å videreutvikle tilbudet sammen med Heimdal videregående skole og Trøndelag fylkeskommune, med eleven og elevens samlede utvikling i sentrum. Håndballinja ved Heimdal VGS har fra 2022 til 2025 doblet elevtallet, fra rundt 80 til rundt 160 elever. I tillegg går mange elever på håndballtilbud ved andre videregående skoler i Trøndelag. Dette viser stor interesse for å kombinere utdanning og håndball. Elevtallet på håndballinja er ikke det samme som antallet elever i spisset toppidrett, men illustrerer et voksende rekrutteringsgrunnlag. Mange av ungdommene drømmer om å bli elitespillere. De som har forutsetningene og motivasjonen for å satse lengst, trenger kvalifisert og individuelt tilpasset oppfølging. Samtidig skal de fullføre videregående opplæring og ha et godt grunnlag for livet videre, uavhengig av hvor langt de når i håndballen.

Administrasjonen mener forslaget vil dekke skolens kostnader ved å opprettholde dagens satsing i skoletiden, men skriver samtidig at kvaliteten og ambisjonene vil bli redusert dersom idretten ikke dekker kostnadene ved aktivitet utenfor skoletiden. Det er denne samlede konsekvensen for eleven vi er bekymret for. Skole, trening, konkurranser og restitusjon må ses i sammenheng. En tydelig ansvarsfordeling er positivt, men nødvendig oppfølging må ikke falle mellom skole og klubb. Kolstad Håndball ønsker å bidra med trenerkompetanse, utviklingsmiljø og ressurser fra topphåndballen for å heve kvaliteten ytterligere. Dette bør inngå i en felles styrking av tilbudet, og det kan ikke uten videre forutsettes at klubben skal kompensere for reduserte offentlige bevilgninger. Vårt klare førstevalg er å videreutvikle et sterkt offentlig tilbud ved Heimdal. Dersom rammene ikke lenger gjør det mulig å gi elevene tilstrekkelig kvalitet og oppfølging, må vi likevel vurdere andre samarbeidsmodeller og skoletilbud, også private. Dette handler om vårt ansvar for ungdommenes utviklingsmuligheter. Vi ber derfor om at dagens økonomiske rammer for spisset toppidrett i guttehandball opprettholdes, at konsekvensene for håndballtilbudet konkretiseres før vedtak, og at fylkeskommunen inviterer Heimdal VGS, Kolstad Håndball og relevante håndballmiljøer til å utvikle en forpliktende samarbeidsmodell med tydelige kvalitetsmål og ansvarsområder.

2a: Hvordan skal vi oppnå målsettingene, gitt de nye rammevilkårene?

Kolstad Håndball mener at målsettingene innenfor vårt område best kan nås gjennom et tettere og mer forpliktende samarbeid mellom skole og idrett. Vi ønsker å bidra til bedre

utnyttelse av trenerkompetanse, treningsfasiliteter og eksisterende utviklingsmiljøer. Utgangspunktet må være hva eleven trenger for å lykkes både med utdanningen og idrettssatsingen. Samarbeidet bør derfor omfatte koordinering av skolearbeid, trening og konkurranser, individuell oppfølging og styring av totalbelastningen. Kvaliteten må vurderes ut fra gjennomføring, trivsel, helse og sportslig utvikling. Vi anerkjenner behovet for å bruke ressursene effektivt, men det må skilles mellom tiltak som gir bedre ressursutnyttelse, og tiltak som i praksis reduserer oppfølgingen av elevene. Før finansieringen endres, bør skole, fylkeskommune og idrett i fellesskap avklare hvilke oppgaver som skal løses, hvilket kvalitetsnivå tilbudet skal ha, og hvordan dette skal finansieres. Kolstad Håndball ønsker å bidra aktivt i dette arbeidet.

2b: Hvordan ivaretar vi trøndelagssamfunnets beste? Og hva legger du i trøndelagssamfunnets beste?

For Kolstad Håndball innebærer trøndelagssamfunnets beste at ungdom får utvikle evnene sine og fullføre en god utdanning, uavhengig av familiens økonomi. Et sterkt offentlig tilbud innen spisset toppidrett kan gjøre det mulig å satse ambisiøst på håndball samtidig som eleven får nødvendig faglig og sosial oppfølging. Trøndelag har et stort håndballmiljø. Et godt samarbeid mellom videregående skole, breddeklubber og topphåndballen kan gi ungdom mulighet til å utvikle seg i regionen og samtidig styrke kompetansen i hele håndballmiljøet. Ungdommene kan senere bidra som spillere, trenere, ledere og frivillige, også dersom de ikke blir elitespillere. Samfunnsverdien må derfor vurderes bredere enn antallet framtidige elitespillere. Det handler om utdanning, tilhørighet, mestring og like muligheter. Vi mener fylkeskommunen bør prioritere et offentlig tilbud som ivaretar denne helheten, og som gjør at ungdommenes muligheter til å kombinere skole og idrett ikke blir avhengige av foreldrenes betalingsevne.

2c: Hvordan ta i bruk kompenserende tiltak for elever ved endring av skole- og tilbudsstruktur?

For elever som kombinerer skole og en omfattende idrettssatsing, må kompenserende tiltak ta utgangspunkt i den samlede hverdagen. Lengre reisevei kan gi mindre tid til skolearbeid, søvn og restitusjon. Tiltakene må derfor vurderes opp mot elevens læring, trivsel og helse. Innenfor vårt område er det særlig viktig med transportløsninger som tar hensyn til både undervisning og organiserte treningsøkter, trygg oppfølging av elever som må bo på hybel, og god koordinering mellom skole og klubb ved konkurranser og reiser. Elever som er borte i forbindelse med idrettsaktivitet, trenger en tydelig plan for faglig oppfølging. Elever og foresatte må også få medvirke før endringer gjennomføres. Fleksible undervisningsløsninger kan være et supplement der det er faglig egnet, men kan ikke erstatte kvalifisert treneroppfølging, praktisk trening eller tilhørigheten til et godt skole- og treningsmiljø. Kompenserende tiltak må derfor komme i tillegg til, og ikke erstatte, tilstrekkelig kvalitet i selve tilbudet.

2d: Har du noen innspill til vårt forslag til oppsummering av skolefaglige vurderinger ved endring av opplæringstilbud og skolestruktur i regionen i vedlegg 2, kapittel 12?

Kolstad Håndball støtter at elevens beste, læringsmiljø og kvalitet inngår i vurderingene, men mener konsekvensene må vurderes konkret for de enkelte tilbudene og elevgruppene. I tabellen vurderes blant annet læringsmiljø og ressursutnyttelse som forbedret ved organisatorisk sammenslåing og betydelig forbedret ved skolenedleggelser. Slike gevinster bør ikke legges til grunn som generelle konklusjoner uten at de er dokumentert for det aktuelle tilbudet. For elever som kombinerer utdanning og toppidrett, kan nærhet mellom skole, treningsanlegg og kompetansemiljø være avgjørende for en god og gjennomførbar hverdag. Vi ber derfor om at vurderingsgrunnlaget også omfatter muligheten til å kombinere utdanning og idrettssatsing, konsekvenser for totalbelastning og gjennomføring, tilgang til spesialisert kompetanse og individuell oppfølging, samt samarbeidet mellom skole og etablerte idrettsmiljøer. Likeverdige tilgang til tilbudet, uavhengig av familiens økonomi, må også tillegges vekt. Vi har i tillegg følgende kommentar til spørsmål 1c om musikktilbudet: Kolstad Håndball tar ikke stilling til organiseringen av musikktilbudene, men uttrykker tydelig motstand mot at spisset toppidrett får ytterligere kutt som følge av alternativ 4. Administrasjonen beskriver selv at dersom hele den aktuelle innsparingen tas på spisset toppidrett, vil det i praksis innebære at satsingen avvikles og overlates til private aktører. Dette er etter vårt syn ikke en ønskelig utvikling. Vårt mål er å bidra til å styrke et offentlig tilbud som gir ambisiøse ungdommer mulighet til å kombinere utdanning og håndball på høyt nivå, med elevens beste som utgangspunkt.

NORGES HÅNDBALLFORBUND REGION NORD

Type innsender: Organisasjon/kommune/fagskole/øvrig skole eller utdanningsinstitusjon

Kontaktperson: Inger Johanne Bakke

Stilling: Leder utvikling

Region: Trondheim

1b: Hva mener du om de foreslåtte endringene i satsningen på idrett i Trøndelag?

Norges Håndballforbund Region Nord viser til høringen om framtidig tilbudsstruktur i videregående opplæring i Trøndelag fram mot 2040. Vår uttalelse er avgrenset til de foreslåtte endringene i den spissede toppidrettssatsingen. Trøndelagsmodellen har over tid vært et viktig virkemiddel for å gi unge utøvere mulighet til å kombinere videregående opplæring med en målrettet toppidretts-satsing. Modellen har bidratt til å skape sterke utviklingsmiljøer og likeverdige muligheter innenfor den offentlige skolen, uavhengig av utøvernes og familienes økonomi. Fylkeskommunen foreslår å videreføre satsingen på spisset toppidrett, men med redusert økonomisk tildeling og en tydeligere ansvarsdeling mellom skolene og idretten. Norges Håndballforbund Region Nord mener at dagens finansieringsnivå som et minimum må opprettholdes. En reduksjon i finansieringen vil kunne svekke både kvaliteten, kapasiteten og forutsigbarheten i tilbudet. Idretten bidrar allerede med betydelige faglige og menneskelige ressurser gjennom trenere, kompetansemiljøer, klubber og særforbund. En ytterligere overføring av ansvar og kostnader fra skolen til idretten kan føre til store forskjeller mellom idretter og miljøer. Det kan også gjøre tilbudet mer avhengig av klubbens ressurser og foreldrenes betalingsevne. Dette vil utfordre prinsippet om likeverdige muligheter og kan bidra til økt sentralisering og større økonomiske barrierer. For håndballen er det viktig at ordningen gir rom for individuelle og fleksible utdanningsløp. Toppidrett stiller store krav til trening, konkurranser, reiser, restitusjon og skolearbeid. For utøvere på det høyeste nivået kan et fireårig løp være avgjørende for å kunne kombinere toppidrettssatsingen med ønsket studiekompetanse på en forsvarlig måte. Muligheten bør målrettes mot de beste utøverne, som har et dokumentert sportslig nivå, en omfattende trenings- og konkurransebelastning og et reelt behov for et utvidet skoleløp. Et offentlig finansiert toppidrettstilbud av høy kvalitet er viktig for å sikre at utøvernes utviklingsmuligheter ikke avgjøres av familiens økonomi. Dersom tilbudet svekkes, kan private og kostbare alternativer få større betydning. Det vil kunne føre til at betalingsevne, framfor motivasjon, arbeidsinnsats og utviklingspotensial, blir avgjørende for hvem som får mulighet til å satse. Region Nord har ikke gjennomført en fullstendig kartlegging av antall elever som kombinerer videregående opplæring og håndball i Trøndelag. Vi registrerer likevel en betydelig og økende interesse for disse tilbudene. Bare ved Heimdal videregående skole er det opplyst at nærmere 170 elever har valgt håndball, i tillegg til håndballtilbud ved blant annet Strinda, Malvik, Melhus og Charlottenlund. Det store antallet søkere og elever viser at håndballtilbudet dekker et tydelig behov. Dette bør tillegges stor vekt når framtidig struktur og finansiering av

idrettssatsingen skal vurderes. Norges Håndballforbund Region Nord anbefaler derfor: at satsingen på spisset toppidrett videreføres at dagens finansieringsnivå opprettholdes at kvaliteten i det offentlige toppidrettstilbudet sikres at ansvarsdelingen mellom skolene og idretten avklares uten at ytterligere kostnader og ansvar skyves over på idretten at muligheten for et fireårig utdanningsløp videreføres som et målrettet tilbud til utøvere på det høyeste nivået at utvelgelsen skjer etter tydelige og idrettsfaglig forankrede kriterier og i samarbeid med den enkelte særiddrett. Dette vil etter Region Nord's vurdering sikre en bærekraftig og målrettet toppidretts-satsing som ivaretar både elevenes utdanning, helse og langsiktige idrettsutvikling. Høringsuttalelsen er behandlet administrativt i Norges Håndballforbund Region Nord. Regionstyret vil bli orientert om høringssvaret i sitt kommende møte 18. september 2026.

2b: Hvordan ivaretar vi trøndelagssamfunnets beste? Og hva legger du i trøndelagssamfunnets beste?

Trøndelag har et sterkt og omfattende håndballmiljø. Gjennom et godt samarbeid mellom videregående skoler, breddeklubber og topphåndballen kan ungdom få utvikle seg i egen region, samtidig som kompetansen i hele håndballmiljøet styrkes. Uavhengig av om de når eliten, kan de senere bidra som spillere, trenere, ledere og frivillige. Verdien av tilbudet kan derfor ikke måles kun i antall framtidige elitespillere. Det handler også om utdanning, mestring, tilhørighet og like muligheter. Fylkeskommunen bør prioritere et offentlig tilbud som ivaretar denne helheten, og som sikrer at muligheten til å kombinere skole og idrett ikke avhenger av familiens økonomi.

UNGDOMMENS BYSTYRE I TRONDHEIM

Type innsender: Gruppe/råd (uten organisasjonsnummer)

Kontaktperson: Therese Rinnan Høstad

Stilling: Koordinator Ungdommens bystyre

Region: Trondheim

1a: Hva mener du om forslag til alternative endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforberedende for skoleåret 2027-2028?

I årene framover vil antallet 16-18 åringer i Trøndelag reduseres betydelig, men denne endringen vil slå ulikt ut i fylket. Nedgangen av elever vil være omtrent 200-300 i Trondheim (SSB), mens nedgangen er betydelig større i resten av fylket. Ungdommens bystyre ønsker derfor å understreke viktigheten av å opprettholde de gode tilbudene vi har ved de videregående skolene i Trondheim. Den store elevnedgangen i resten av fylket bør ikke få negative konsekvenser for Trondheimsungdommen. Ungdommens bystyre ønsker å løfte fram følgende punkter i høring av tilbudsstruktur i videregående opplæring i Trøndelag fram mot 2040. Kulturtilbud Høringsbrevet foreslår kutt i musikklinjene som et kostnadsbesparende tiltak. Musikklinjene er en viktig del av rekruttering til kulturlivet og høyere musikkutdanning i Trondheim. De siste fem årene har elever fra musikklinjene i fylket utgjort cirka 75 prosent av inntaket til NTNU, bachelor i utøvende musikk. (<https://www.adressa.no/debatt/i/JORmPm/disse-elevene-er-grunnlaget-for-at-vi-kan-utdanne-musikere>). Dette viser hvilken betydning musikklinjene har som grunnlag for videre musikkutdanning og kulturlivet i Trondheim. Høringsbrevet foreslår å opprettholde idrettslinjene i Trøndelag, og dette støtter Ungdommens bystyre. Private aktørers rolle dersom tilbud legges ned Dersom offentlige tilbud legges ned i Trondheim kan private aktører få en større rolle i videregående utdanning. Dette kan føre til at flere elever må benytte private tilbud dersom de ønsker utdanninger eller tilrettelegging som ikke lenger er tilbudt i den offentlige skolen. I tillegg kan det øke søketall på private videregående skoler. Videregående opplæring skal være gratis og tilgjengelig for alle. Derfor er det viktig å bevare et bredt offentlig tilbud, slik at unges utdanningsmuligheter ikke blir avhengig av private aktører. Yrkesfag I dag er påbygg en populær ordning som elever velger etter to år på yrkesfag, ovenfor å ta praksis og få fagbrev. Dette skyldes både at elever angrer seg på utdanningsvalget sitt, samtidig som noen har påbygg etter yrkesfag som en plan fra starten. Unge ønsker en variert skolehverdag med undervisning som oppleves relevant for framtidige studier og yrkesvalg. Yrkesfagsatsing er utrolig viktig, da arbeidsmarkedet trenger flere fagutdannede for å møte behov. Nettopp derfor er det viktig å øke motivasjonen for å fullføre yrkesfaglige utdanningsløp. Disse linjene gir kompetanse som samfunnet er avhengig av i årene som kommer, men dessverre er det mange som velger dem bort. Ungdommens bystyre er derfor positive til å gjøre påbyggingsklassen mindre. Dette kan bidra til at de elevene som har størst motivasjon og gjennomføringsevne velger påbygg, samtidig som flere fullfører yrkesfag og får den praktiske kompetansen arbeidslivet

trenger. Vi ønsker også å understreke at noe av grunnen til at mange velger påbygg, kan være råd de har fått allerede på ungdomsskolen. Faget utdanningsvalg er svært viktig fordi det gir innsikt i framtidige muligheter og valg. Samtidig er det uheldig dersom elever blir styrt mot en studieretning som ikke passer deres interesser eller forutsetninger. Derfor er det viktig med god og balansert rådgivning, slik at unge kan ta informerte valg om sin egen framtid.

1b: Hva mener du om de foreslåtte endringene i satsningen på idrett i Trøndelag?

Høringsbrevet foreslår å opprettholde idrettslinjene i Trøndelag, og dette støtter Ungdommens bystyre.

PRIVATPERSON

Type innsender: Privatperson

Kontaktperson: Thomas Smeplass Kristiansen

Stilling:

Region: Trondheim

1c: Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

4: la musikktilbudet forbli uendret, og heller ta innsparingene ved å øke kuttene på spisset toppidrett, yrkesfag eller øke kravet til samling av klasser/oppfylning av tilbud primært i distriktene

PRIVATPERSON

Type innsender: Privatperson

Kontaktperson: Svetlana Stokke

Stilling:

Region: Trondheim

1c: Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

4: la musikktilbudet forbli uendret, og heller ta innsparingene ved å øke kuttene på spisset toppidrett, yrkesfag eller øke kravet til samling av klasser/oppfylning av tilbud primært i distriktene

PRIVATPERSON

Type innsender: Privatperson

Kontaktperson: Ruth Hals Karlsen

Stilling:

Region: Trondheim

1c: Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

4: la musikktilbudet forbli uendret, og heller ta innsparingene ved å øke kuttene på spisset toppidrett, yrkesfag eller øke kravet til samling av klasser/oppfylning av tilbud primært i distriktene

PRIVATPERSON

Type innsender: Privatperson

Kontaktperson: Tone Dahl

Stilling:

Region: Trondheim

1c: Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

4: la musikktilbudet forbli uendret, og heller ta innsparingene ved å øke kuttene på spisset toppidrett, yrkesfag eller øke kravet til samling av klasser/oppfylning av tilbud primært i distriktene

2b: Hvordan ivaretar vi trøndelagssamfunnets beste? Og hva legger du i trøndelagssamfunnets beste?

Nedleggelse av musikklinjer vil få store konsekvenser for de lokale kulturmiljøene i fylket. Rundt musikklinjene utvikles faglige forbindelser til kulturskoler, profesjonelle musikere, ensembler, arrangører og andre kulturaktører, og hvis jobbene forsvinner, forsvinner også fagpersonene og ekspertisen. Høyere utdanning i musikk/kunst vil miste sitt rekrutteringsgrunnlag.

2d: Har du noen innspill til vårt forslag til oppsummering av skolefaglige vurderinger ved endring av opplæringstilbud og skolestruktur i regionen i vedlegg 2, kapittel 12?

Det kan være smart å avvente store strukturelle endringer i tilbudet før vi vet hvordan framtidens MDD-linjer kommer til å se ut jamfør KLAR 2030. Store kutt i elevsatsen på 10% eller mer vil få store konsekvenser for kvaliteten på utdanningen. Dette vil gå utover en-til-en-undervisningen som jo er bærebjelken i en musikkutdanning og den største grunnen til at elever søker seg inn. Kvalitet i undervisningen er ressurskrevende, men også en absolutt nødvendighet. MDD-tilbudet i fylket er allerede redusert fra 7-5 jamfør nedleggelse av Bjugn og Orkdal, og nå foreslås ytterligere kutt?? Dette står i sterk motsetning til Trøndelagsplanen som ble vedtatt i Fylkestinget i 2018. "I 2030 er kunst og kultur en viktig drivkraft for samfunnsutvikling i Trøndelag!" Alle MDD-linjer har en svært høy gjennomføringsgrad. Konsekvensen ved å legge ned MDD-linjer kan bli å presse elever over i vanlig studiespes. og enten slutter eller bruker lengre tid på å gjennomføre med de kostnadene dette innebærer. Mange MDD-elever har opplevd sosiale utfordringer i grunnskolen. Når elevene endelig kommer til et miljø der de kan utvikle sine ferdigheter innen kunsthøgskole, med fokus på mestring, samarbeid og samhold, opplever de aller fleste sterk skolemotivasjon og trivsel. Derfor gjennomfører de også, og får med seg generell studiekompetanse.

PRIVATPERSON

Type innsender: Privatperson

Kontaktperson: Jonathan Darren Hamel

Stilling:

Region: Trondheim

1c: Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

4: la musikktilbudet forbli uendret, og heller ta innsparingene ved å øke kuttene på spisset toppidrett, yrkesfag eller øke kravet til samling av klasser/oppfylning av tilbud primært i distriktene

PRIVATPERSON

Type innsender: Privatperson

Kontaktperson: Torkel Vindspoll

Stilling:

Region: Trondheim

1c: Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

4: la musikktilbudet forbli uendret, og heller ta innsparingene ved å øke kuttene på spisset toppidrett, yrkesfag eller øke kravet til samling av klasser/oppfylning av tilbud primært i distriktene

2d: Har du noen innspill til vårt forslag til oppsummering av skolefaglige vurderinger ved endring av opplæringstilbud og skolestruktur i regionen i vedlegg 2, kapittel 12?

Ifm. punkt 1c - Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet? MDD-tilbud i fylket har allerede blitt redusert betraktelig jfr. nedleggelse i Bjugn og Orkdal i løpet av siste årene. Fra 7 til 5 tilbud i dag, og nå foreslås det ytterligere kutt. Dette står i sterk motsetning til Trøndelagsplanen som ble vedtatt i Fylkestinget i 2018: I 2030 er kunst og kultur en viktig drivkraft for samfunnsutvikling i Trøndelag. Alle MDD-linjer har svært høy gjennomføringsgrad. Konsekvensene av å legge ned MDD linjer kan bli at elever som presses over på studiespesialisering bruker lenger tid på å fullføre, med de kostnader dette innebærer. Mange MDD-elever har opplevd sosiale utfordringer i grunnskolen. Når disse elevene kommer til et miljø der de endelig kan utvikle sine ferdigheter innen Musikk, Dans og Drama, og med fokus på mestring, samarbeid og samhold, opplever de aller fleste sterk skolemotivasjon og trivsel. Derfor gjennomfører de også, og får med seg generell studiekompetanse. Nedleggelse av musikklinjer er vanskelig å reversere, og det vil ha store konsekvenser de kulturelle lokalmiljøene i fylket. Rundt etablerte musikklinjer utvikles det faglige forbindelser til kulturskoler, profesjonelle musikere, ensembler, arrangører og andre kulturaktører. NTNU kan også anslå at rundt 75% av studentene som søker seg inn på musikkutdanningene kommer fra musikklinjene i fylket (viser til debattinnlegg i adressa fra Wenche Waagen 28.08.26). Her kan eventuelt ulike utdanningsinstitusjoner gi egne konkrete eksempler. I 2030 kommer det en ny reform i den videregående skolen (KLAR 2030) hvor de studieforberedende utdanningsprogrammene skal omorganiseres, deriblant også Musikk, dans og drama. Vi mener der er smart å avvente store strukturelle endringer i tilbudet før vi vet hvordan framtidens MDD kommer til å se ut.

PRIVATPERSON

Type innsender: Privatperson

Kontaktperson: Tone Sand

Stilling:

Region: Trondheim

1c: Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

4: la musikktilbudet forbli uendret, og heller ta innsparingene ved å øke kuttene på spisset toppidrett, yrkesfag eller øke kravet til samling av klasser/oppfylling av tilbud primært i distriktene

2d: Har du noen innspill til vårt forslag til oppsummering av skolefaglige vurderinger ved endring av opplæringstilbud og skolestruktur i regionen i vedlegg 2, kapittel 12?

Kommentar til spørsmålet om musikktilbudet: Nedleggelse av musikklinjer er vanskelig å reversere, og det vil ha store konsekvenser for de kulturelle lokalmiljøene i fylket og til det profesjonelle musikklivet. Rundt etablerte musikklinjer utvikles det faglige forbindelser til kulturskoler, profesjonelle musikere, ensembler, arrangører og andre kulturaktører. NTNU kan også anslå at rundt 75% av studentene som søker seg inn på musikkutdanningene kommer fra musikklinjene i fylket (viser til debattinnlegg i adressa fra Wenche Waagen 28.08.26). Kutt i elevsatsen vil få store konsekvenser for kvaliteten i utdanningen. For å gjennomføre disse kuttene blir man nødt til å gjøre strukturelle endringer i hvordan fordypningsinstrument (elevens valgte hovedinstrument) organiserer. Det totale timetallet må gå ned, og i verste fall organiseres i færre én til én-timer. Dette er bærebjelken i utdanningen, og den største grunnen til at elevene søker seg inn. Kvalitet i undervisningen er ressurskrevende, men også absolutt nødvendig. Det er som å si at vi setter håndballtreneren til å trene skihopperne og at all trening skal foregå i gruppe. MDD-tilbud i fylket har allerede blitt redusert betraktelig jfr. nedleggelse i Bjugn og Orkdal i løpet av siste årene. Fra 7 til 5 tilbud i dag, og nå foreslås det ytterligere kutt. Dette står i sterk motsetning til Trøndelagsplanen som ble vedtatt i Fylkestinget i 2018: I 2030 er kunst og kultur en viktig drivkraft for samfunnsutvikling i Trøndelag. Alle MDD-linjer har svært høy gjennomføringsgrad. Konsekvensene av å legge ned MDD linjer kan bli at elever som presses over på studiespesialisering bruker lenger tid på å fullføre, med de kostnader dette innebærer. Mange MDD-elever har opplevd sosiale utfordringer i grunnskolen. Når disse elevene kommer til et miljø der de endelig kan utvikle sine ferdigheter innen Musikk, Dans og Drama, og med fokus på mestring, samarbeid og samhold, opplever de aller fleste sterk skolemotivasjon og trivsel. Derfor gjennomfører de også, og får med seg generell studiekompetanse. Her må fylket i stede se på skolestruktur. Mann må se på elevgrunnlaget fram mot 2040 og se på skolestruktur allerede nå i perioden fram mot 2029.

Det er helt urimelig at 310 elevplasser på musikk skal ta ca. 10% av innsparingen som trengs. Dette vil ødelegge musikktilbudet til fylket og åpne opp for private aktører.

PRIVATPERSON

Type innsender: Privatperson

Kontaktperson: Mai-Britt Wagnild

Stilling:

Region: Trondheim

1a: Hva mener du om forslag til alternative endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforberedende for skoleåret 2027-2028?

Ønsker at det skal fortsette å ha hovedinstrument timer. Viktig for videre søkning på linja og at elevene skal kunne ha en spisskompetanse innenfor faget. Legges linjene ned kommer søknaden til å gå ned og den private sektoren kommer til å ta over. de som har bra økonomi vil kunne søke seg inn og vi kommer til å miste en del talenter som vi nå får ved at tilbudet står slik den er den dag i dag.

1c: Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

4: la musikktilbudet forbli uendret, og heller ta innsparingene ved å øke kuttene på spisset toppidrett, yrkesfag eller øke kravet til samling av klasser/oppfylling av tilbud primært i distriktene

2d: Har du noen innspill til vårt forslag til oppsummering av skolefaglige vurderinger ved endring av opplæringstilbud og skolestruktur i regionen i vedlegg 2, kapittel 12?

Tenker at det er viktig å fylle opp elev antallet med skolene i distriktene istedenfor å legge ned musikklinjetilbudet og toppidretts tilbudet. Det er viktig å beholde denne spisskompetansen i begge felt. En til en undervisning er meget viktig å beholde med tanke på å beholde denne spisskompetansen. Den måten musikklinja er bygd opp den dag i dag er viktig med tanke på videre rekruttering og i det større bilde "markedsføring" av landet utad. Uten musikklinjene svekkes denne rekrutteringen til det lokale kulturlivet, korpsbevegelsen, kulturskolene og festivalene i Trøndelag. Selv gikk jeg på musikklinja og den ga meg det springbrettet og den motivasjonen jeg trengte til å satse videre innenfor musikkfeltet. Dette gjelder mange som jeg studerte med og mange av oss jobber nå i inn og utland innenfor formidling av musikk, undervisning eller innenfor andre fagfelt innenfor kulturlivet. Jeg tror at færre elever kommer til å søke seg inn på musikklinja om en til en undervisningen faller bort og musikklinjenes struktur endres slik det er tenkt. Hvis linjene legges ned, forsvinner høyt utdannede pedagoger, trenere og fagfolk fra regionen. Denne kompetansen får vi ikke tilbake. Kulturlivet er også det som "markedsfører" landet utad.

PRIVATPERSON

Type innsender: Privatperson

Kontaktperson: Finn Magnus Fjell Hjelland

Stilling:

Region: Trondheim

1c: Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

4: la musikktilbudet forbli uendret, og heller ta innsparingene ved å øke kuttene på spisset toppidrett, yrkesfag eller øke kravet til samling av klasser/oppfylling av tilbud primært i distriktene

2d: Har du noen innspill til vårt forslag til oppsummering av skolefaglige vurderinger ved endring av opplæringstilbud og skolestruktur i regionen i vedlegg 2, kapittel 12?

Jeg ønsker å uttrykke sterk bekymring for forslagene om å legge ned eller redusere musikktilbudet i Trøndelag. Jeg har forståelse for at fylkeskommunen står i en krevende økonomisk situasjon, og at det må gjøres prioriteringer. Likevel mener jeg at konsekvensene av ytterligere kutt i musikk, dans og drama vil bli større enn den økonomiske gevinsten. Musikklinjene er viktige langt utover skolene selv. Rundt disse fagmiljøene finnes det et nettverk av kulturskoler, korps, kor, ensembler, arrangører og profesjonelle musikere. Når et musikktilbud legges ned, forsvinner ikke bare elevplasser, men også kompetanse, samarbeid og rekruttering til det lokale kulturlivet. Slike fagmiljø tar mange år å bygge opp og er svært vanskelige å etablere på nytt. Musikklinjene er også en viktig del av utdanningsløpet for framtidige musikere, musikk lærere og kulturarbeidere. Det er vist til at om lag 75 prosent av studentene som søker høyere musikkutdanning i Trøndelag kommer fra fylkets musikklinjer. Dersom tilbudene bygges ned, vil det svekke rekrutteringen til høyere utdanning og til kulturlivet i framtiden. For Ole Vig videregående skole framstår et kutt som spesielt lite treffsikkert. Skolen er en stor videregående skole med mange utdanningsprogram og nyter allerede godt av fordelene ved storskoledrift. Musikk- og dansetilbudet er en liten del av skolens totale virksomhet, og det er vanskelig å se at en nedleggelse vil gi vesentlige økonomiske besparelser sammenlignet med de store konsekvensene det vil få for elever, ansatte og kulturlivet i regionen. Samtidig er Stjørdal en av Trøndelags største og raskest voksende kommuner. Behovet for attraktive og varierte videregående skoletilbud vil neppe bli mindre i årene som kommer. Store kutt i elevsatsen vil nødvendigvis gå utover kvaliteten på undervisningen. For å spare så mye som foreslått må skolene redusere undervisningen på elevenes hovedinstrument og organisere mer av opplæringen i grupper. Dette er selve bærebjelken i musikklinja og hovedgrunnen til at mange elever søker dit. Når individuell oppfølging svekkes, blir utdanningen mindre praktisk og mer teoretisk. Det vil både gå utover læringsutbyttet og gjøre tilbudet mindre attraktivt. Musikk er et fag der kompetanse bygges over mange år. Dersom spesialiseringen

reduseres, blir det vanskeligere å utdanne framtidens musikere, dirigenter, kulturarbeidere og musikk lærere. Samtidig risikerer skolene å miste kompetente faglærere fordi stillingene blir mindre attraktive. Når fagpersonene først forsvinner, er de vanskelige å få tilbake. Jeg mener også at konsekvensene for dans og drama må vurderes bedre. Ved flere skoler er disse tilbudene tett knyttet sammen i ett felles MDD-miljø. Dersom musikktilbudet forsvinner, kan det bli både faglig og økonomisk utfordrende å opprettholde dans- og dramatilbudene. Nedlegging av musikk kan derfor få langt større konsekvenser enn det som kommer fram når man bare teller musikkelever. Det er også verdt å merke seg at MDD-tilbudene i Trøndelag allerede er redusert betydelig de siste årene. Antallet tilbud har gått fra sju til fem etter nedleggingene i Bjugn og Orkdal. Derfor framstår det som lite framtidsrettet å fortsette denne utviklingen, særlig når Trøndelag samtidig har vedtatt at kunst og kultur skal være en viktig drivkraft for samfunnsutviklingen. For mange elever er MDD mer enn et utdanningsvalg. Det er et miljø hvor de opplever mestring, tilhørighet og motivasjon. Mange elever som kanskje ikke finner seg like godt til rette i mer teoretiske studieløp, lykkes svært godt på MDD. Dette gjenspeiles også i den høye gjennomføringsgraden. Dersom tilbudene reduseres eller forsvinner, er det ikke gitt at disse elevene vil få det samme utbyttet av andre utdanningsprogram. Jeg mener også at det er klokt å være forsiktig med store strukturelle endringer nå. I 2030 kommer KLAR-reformen, som vil innebære endringer i organiseringen av de studieforberedende utdanningsprogrammene, inkludert musikk, dans og drama. Det virker derfor lite fornuftig å gjennomføre irreversible kutt før man vet hvordan framtidens tilbud skal se ut. Til slutt vil jeg understreke at et rikt kulturliv ikke er noe som oppstår av seg selv. Det skapes av mennesker med kompetanse, engasjement og erfaring. MDD-elever blir ikke bare profesjonelle musikere. Mange blir lærere, kulturarbeidere, dirigenter, instruktører, frivillige og ressurspersoner i lokalsamfunnene våre. De bidrar til kor, korps, teater, konserter og kulturarrangementer over hele fylket. Dette skaper livskraftige lokalsamfunn og gjør Trøndelag til et mer attraktivt sted å bo. På bakgrunn av dette håper jeg fylkeskommunen velger løsninger som bevarer musikktilbudet ved Ole Vig videregående skole og de øvrige MDD-tilbudene i fylket, slik at Trøndelag også i framtiden har sterke fagmiljøer innen musikk, dans og drama. Det vil være en investering i ungdom, utdanning, kultur og levende lokalsamfunn over hele fylket.

PRIVATPERSON

Type innsender: Privatperson

Kontaktperson: Halldis Flakne

Stilling:

Region: Trondheim

1a: Hva mener du om forslag til alternative endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforberedende for skoleåret 2027-2028?

La musikktilbudet MDD forbli uendret. Vil vi ha live, virkelig musikk i samfunnet? Hver musiker som spiller marsjerende ned Karl Johan i et av millitærkorpene våre, hver av disse toppmusikerne kommer fra et musikkmiljø i lokalsamfunnet sitt. Musikerne oppstår ikke uten et miljø rundt seg. Vil vi ha topper, skal vi også ha bredde. Det er et økosystem som angripes hvis vi raserer tilbudet som gjør at det er mulig å bli profesjonell trompeter i Luftforsvaret. Dette har vi sett tidligere. Hvis utdanning forsvinner, forsvinner lærere og fagmiljø. Og musikken forsvinner. Fylket må sørge for at det gror.

1c: Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

4: la musikktilbudet forbli uendret, og heller ta innsparingene ved å øke kuttene på spisset toppidrett, yrkesfag eller øke kravet til samling av klasser/oppfylling av tilbud primært i distriktene

2b: Hvordan ivaretar vi trøndelagssamfunnets beste? Og hva legger du i trøndelagssamfunnets beste?

Vil vi ha live, virkelig musikk i samfunnet? Hver musiker som spiller marsjerende ned Karl Johan i et av millitærkorpene våre, hver av disse toppmusikerne kommer fra et musikkmiljø i lokalsamfunnet sitt. Musikerne oppstår ikke uten et miljø rundt seg. Vil vi ha topper, skal vi også ha bredde. Det er et økosystem som angripes hvis vi raserer tilbudet som gjør at det er mulig å bli profesjonell trompeter i Luftforsvaret. Dette har vi sett tidligere. Hvis utdanning forsvinner, forsvinner lærere og fagmiljø. Og musikken forsvinner. Det er fylket sin jobb å sørge for at det gror.

HEIMDAL VIDEREGÅENDE SKOLE

Type innsender: Offentlig videregående skole i Trøndelag

Kontaktperson: Bjørn Hummelsund

Stilling: lærer

Region: Trondheim

1c: Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

4: la musikktilbudet forbli uendret, og heller ta innsparingene ved å øke kuttene på spisset toppidrett, yrkesfag eller øke kravet til samling av klasser/oppfylling av tilbud primært i distriktene

HEIMDAL VIDEREGÅENDE SKOLE

Type innsender: Offentlig videregående skole i Trøndelag

Kontaktperson: Arve Waal

Stilling: Assisterende rektor

Region: Trondheim

1a: Hva mener du om forslag til alternative endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforberedende for skoleåret 2027-2028?

Heimdal videregående skole støtter forslaget om noe omfordeling av elever fra yrkesfaglige til studieforberedende utdanningsprogram i enkelte regioner. Dette for å sikre framtidig rekruttering til yrker som krever universitets- eller høyskoleutdanning i disse regionene. Ved vurderingen av hvilke tilbud som eventuelt skal utvikles mener skolen at treårige integrerte yrkesfaglige tilbud, som gir både studiekompetanse og yrkeskompetanse, også bør inngå i vurderingene.

1b: Hva mener du om de foreslåtte endringene i satsningen på idrett i Trøndelag?

Heimdal vgs er positive til intensjonen bak foreslått ny ordning, og støtter både nytt navn, målsettingene og forslag til forenklinger. Samtidig understrekes det at foreslått ny målsetting Trøndermodellen - best på kombinasjonen toppidrett og utdanning fortsatt forplikter høy kvalitet på idrettstilbudene i regionen. Skolen ser at reduserte bevilgninger til spisset toppidrett kan gi kortsiktige besparelser, men er samtidig bekymret for at dette på sikt kan svekke tilbudet og føre til at flere elever velger private alternativer. Dette kan igjen redusere fylkeskommunens inntektsgrunnlag. Det er vanskelig å anslå en økonomiske grense for når dette vil skje, men skolen mener det vil være en betydelig risiko med større kutt i bevilgningene til spisset toppidrett. Midlene til spisset toppidrett må også sees i sammenheng med dagens ressurstilodelingsmodell, der skolene mottar samme sats for elever på idrettsfag som for elever på studiespesialisering. Etter skolens vurdering innebærer dette en underfinansiering av idrettsfag, ettersom elevene der har flere undervisningstimer og høyere driftskostnader. På idrettsfag er det også idretter og læreplanfestede aktiviteter som av sikkerhetsmessige hensyn krever høyere lærertetthet. Reduserte bevilgninger til spisset toppidrett vil dermed svekke tilbudene på en studieretning som i utgangspunktet er lavt finansiert. Skolen mener foreslåtte kutt i spisset toppidrett må vurderes i et bredere perspektiv enn den umiddelbare budsjettbesparelsen. Konsekvenser for talentutvikling, sosial tilgjengelighet, etablerte kompetansemiljøer, fylkeskommunens økonomi og Trøndelags posisjon som ledende toppidretsregion bør også inngå i beslutningsgrunnlaget. Trøndelag har siden 1980 tallet vært i front med tilretteleggingen av kombinasjonen idrett og utdanning i den offentlige videregående skolen, der tett oppfølging av utøverne, høy trenerkompetanse og godt samarbeid mellom

skole og idrett har vært viktige suksesskriterier. Skolen håper fylkeskommunen kan opprettholde sin sterke posisjon på dette området også i framtiden.

1c: Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

4: la musikktilbudet forbli uendret, og heller ta innsparingene ved å øke kuttene på spisset toppidrett, yrkesfag eller øke kravet til samling av klasser/oppfylling av tilbud primært i distriktene

1d: Hvordan skal vi dimensjonere tilbudet om påbygging til generell studiekompetanse i framtiden?

Heimdal videregående skole støtter forslaget om å redusere antall plasser på påbygg til generell studiekompetanse med 150. Dette kan bidra til at flere elever velger læreplass og fullfører med fag- eller svennebrev. Samtidig viser erfaringer og gjennomføringstall at elever med svake faglige forutsetninger ofte har utfordringer med å fullføre og bestå påbygg. En reduksjon i antall plasser kan dermed også bidra til økt gjennomføring blant de elevene som tas inn på tilbudet.

1e: Hvordan bør vi plassere skoletilbud til elever med individuelt tilrettelagt opplæring (ITO), og hvilke tilbud bør vi flytte ut av skolene?

Heimdal videregående skole mener at lokaliseringen av ITO-tilbudene må vurderes i et helhetlig og langsiktig perspektiv. Der det er hensiktsmessig, bør ombygging eller nybygg vurderes for å sikre tilstrekkelig store og robuste fagmiljøer. Skolen mener videre at plasseringen av tilbudene må ses i sammenheng med den samlede tilbudsstrukturen. Det bør blant annet vurderes om enkelte utdanningsprogram, som helse- og oppvekstfag, i dag tilbys ved flere skoler enn det er behov for i Trondheim.

1f: Hvordan bør vi dimensjonere tilbudet ved Olav Duun videregående skole? Bør vi gå for alternativ 1 eller alternativ 2 i forslaget?

Skolen har ingen kommentarer på dette spørsmålet.

1g: Er utdanningstilbudene innen videregående opplæring for voksne i overenstemmelse med arbeidslivets behov, skolens opplæringskapasitet og arbeidslivets opplæringskapasitet i Trøndelag?

Skolen har ingen kommentarer på dette spørsmålet.

2a: Hvordan skal vi oppnå målsetningene, gitt de nye rammevilkårene?

Heimdal videregående skole mener en gjennomgang av skole- og tilbudsstrukturen med mål om økt oppfyllingsgrad i undervisningsgruppene vil være nødvendig for å nå målsettingene innenfor de nye rammevilkårene (økt oppfyllingsgrad og minimumstall for å sette i gang undervisningsgrupper). Skolen vurderer endringer i struktur og organisering som avgjørende for å sikre bærekraftige tilbud fram mot 2040.

2b: Hvordan ivaretar vi trøndelagssamfunnets beste? Og hva legger du i trøndelagssamfunnets beste?

Skolen støtter at det tas grep for å møte utfordringene fram mot 2040. Hovedgrepet bør, etter skolen sitt syn, være å justere tilbuds- og skolestruktur slik at kapasiteten utnyttes bedre. Skolen mener det er et potensiale for besparelser ved å fylle opp undervisningsgruppene bedre enn det gjøres i dag, der vi vet det er store forskjeller i antall elever i undervisningsgruppene. Besparelser ved å redusere i såkalte kostbare tilbud er skolen mer usikker på. Det finnes dyrere tilbud i fylkeskommunen enn de som pekes på som dyre tilbud, og skolen er usikker på om reduksjon på dyre tilbud vil gi forventede innsparinger på lengre sikt. Dette da noen av disse tilbudene er konkurranseutsatte tilbud.

2c: Hvordan ta i bruk kompenserende tiltak for elever ved endring av skole- og tilbudsstruktur?

Skolen mener følgende kompenserende tiltak kan være hensiktsmessige: - Bedre transportløsninger for elever med lengre reisevei - Noe mer fleksible løsninger for digital undervisning

2d: Har du noen innspill til vårt forslag til oppsummering av skolefaglige vurderinger ved endring av opplæringstilbud og skolestruktur i regionen i vedlegg 2, kapittel 12?

Endringer i musikktilbudet Heimdal vgs støtter ikke alternativ 1, som innebærer en reduksjon i elevsatsen for musikk. Skolen mener en slik reduksjon vil svekke kvaliteten i den praktiske undervisningen og samtidig få negative konsekvenser for den samlede økonomien ved skoler som tilbyr utdanningsprogrammet. Dette må ses i sammenheng med hvordan fylkeskommunens ressurstilodelingsmodell er bygd opp. Oppfyltingsgraden på musikktilbudene i Trondheim er god, og det er usikkerhet knyttet til hvordan tilbudsstrukturen vil se ut etter de varslede nasjonale endringene i 2030 (KLAR 2030). Heimdal vgs mener derfor at tidspunktet ikke er riktig for større endringer i rammevilkårene for utdanningsprogrammet nå.

HEIMDAL VIDEREGÅENDE SKOLE

Type innsender: Offentlig videregående skole i Trøndelag

Kontaktperson: Arve Waal

Stilling: Assisterende rektor

Region: Trondheim

1a: Hva mener du om forslag til alternative endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforberedende for skoleåret 2027-2028?

Heimdal videregående skole støtter forslaget om en noe omfordeling av elever fra yrkesfaglige til studieforberedende utdanningsprogram i enkelte regioner. Dette for å sikre framtidig rekruttering til yrker som krever universitets- eller høyskoleutdanning i disse regionene. Ved vurderingen av hvilke tilbud som skal utvikles mener skolen at treårige integrerte yrkesfaglige tilbud, som gir både studiekompetanse og yrkeskompetanse, også bør være med i vurderingene.

1b: Hva mener du om de foreslåtte endringene i satsningen på idrett i Trøndelag?

Heimdal vgs er positive til intensjonen bak foreslått ny ordning, og støtter både nytt navn, målsettingene og forslag til forenklinger. Samtidig understrekes det at foreslått ny målsetting Trøndermodellen - best på kombinasjonen toppidrett og utdanning fortsatt forplikter høy kvalitet på idrettstilbudene i regionen. Skolen ser at reduserte bevilgninger til spisset toppidrett kan gi kortsiktige besparelser, men er samtidig bekymret for at dette på sikt kan svekke tilbudet og føre til at flere elever velger private alternativer. Dette kan igjen redusere fylkeskommunens inntektsgrunnlag. Det er vanskelig å anslå en økonomiske grense for når dette vil skje, men skolen mener det vil være en betydelig risiko med større kutt i bevilgningene til spisset toppidrett. Midlene til spisset toppidrett må også sees i sammenheng med dagens ressurstilodelingsmodell, der skolene mottar samme sats for elever på idrettsfag som for elever på studiespesialisering. Etter skolens vurdering innebærer dette en underfinansiering av idrettsfag, ettersom elevene der har flere undervisningstimer og høyere driftskostnader. På idrettsfag er det også idretter og læreplanfestede aktiviteter som av sikkerhetsmessige hensyn krever høyere lærertetthet. Reduserte bevilgninger til spisset toppidrett vil dermed svekke tilbudene på en studieretning som i utgangspunktet er lavt finansiert. Skolen mener foreslåtte kutt i spisset toppidrett må vurderes i et bredere perspektiv enn den umiddelbare budsjettbesparelsen. Konsekvenser for talentutvikling, sosial tilgjengelighet, etablerte kompetansemiljøer, fylkeskommunens økonomi og Trøndelags posisjon som ledende toppidrettsregion bør også inngå i beslutningsgrunnlaget. Trøndelag har siden 1980 tallet vært i front med tilretteleggingen av kombinasjonen idrett og utdanning i den offentlige videregående skolen, der tett oppfølging av utøverne, høy trenerkompetanse og godt samarbeid mellom

skole og idrett har vært viktige suksesskriterier. Skolen håper fylkeskommunen kan opprettholde sin sterke posisjon på dette området også i framtiden.

1c: Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

4: la musikktilbudet forbli uendret, og heller ta innsparingene ved å øke kuttene på spisset toppidrett, yrkesfag eller øke kravet til samling av klasser/oppfylling av tilbud primært i distriktene

1d: Hvordan skal vi dimensjonere tilbudet om påbygging til generell studiekompetanse i framtiden?

Heimdal videregående skole støtter forslaget om å redusere antall plasser på påbygg til generell studiekompetanse med 150. Dette kan bidra til at flere elever velger læreplass og fullfører med fag- eller svennebrev. Samtidig viser erfaringer og gjennomføringstall at elever med svake faglige forutsetninger ofte har utfordringer med å fullføre og bestå påbygg. En reduksjon i antall plasser kan dermed også bidra til økt gjennomføring blant de elevene som tas inn på tilbudet.

1e: Hvordan bør vi plassere skoletilbud til elever med individuelt tilrettelagt opplæring (ITO), og hvilke tilbud bør vi flytte ut av skolene?

Heimdal videregående skole mener at lokaliseringen av ITO-tilbudene må vurderes i et helhetlig og langsiktig perspektiv. Der det er hensiktsmessig, bør ombygging eller nybygg vurderes for å sikre tilstrekkelig store og robuste fagmiljøer. Skolen mener videre at plasseringen av tilbudene må ses i sammenheng med den samlede tilbudsstrukturen. Det bør blant annet vurderes om enkelte utdanningsprogram, som helse- og oppvekstfag, i dag tilbys ved flere skoler enn det er behov for i Trondheim.

1f: Hvordan bør vi dimensjonere tilbudet ved Olav Duun videregående skole? Bør vi gå for alternativ 1 eller alternativ 2 i forslaget?

Skolen har ingen innspill på dette spørsmålet.

1g: Er utdanningstilbudene innen videregående opplæring for voksne i overenstemmelse med arbeidslivets behov, skolens opplæringskapasitet og arbeidslivets opplæringskapasitet i Trøndelag?

Skolen har ingen innspill på dette spørsmålet.

2a: Hvordan skal vi oppnå målsetningene, gitt de nye rammevilkårene?

Heimdal videregående skole mener en kritisk gjennomgang av skole- og tilbudsstrukturen med mål om økt oppfylingsgrad i undervisningsgruppene vil være nødvendig for å nå målsettingene innenfor nye rammevilkår (økt oppfylingsgrad og minimumstall for å sette i gang undervisningsgrupper). Skolen vurderer endringer i struktur og organisering som avgjørende for å sikre bærekraftige tilbud fram mot 2040.

2b: Hvordan ivaretar vi trøndelagssamfunnets beste? Og hva legger du i trøndelagssamfunnets beste?

Skolen støtter at det tas grep for å møte utfordringene fram mot 2040. Hovedgrepet bør, etter skolen sitt syn, være å justere tilbuds- og skolestruktur slik at kapasiteten utnyttes bedre. Skolen mener det er et potensiale for besparelser ved å fylle opp undervisningsgruppene bedre enn det gjøres i dag, der vi vet det er store forskjeller i antall elever i undervisningsgruppene. Besparelser ved å redusere i såkalte kostbare tilbud er skolen mer usikker på. Det finnes dyrere tilbud i fylkeskommunen enn de som pekes på som dyre tilbud i denne høringen, og skolen er usikker på om reduksjon på såkalte dyre tilbud vil gi forventede innsparinger på lengre sikt. Dette da noen av disse tilbudene er konkurranseutsatte tilbud

2c: Hvordan ta i bruk kompenserende tiltak for elever ved endring av skole- og tilbudsstruktur?

Skolen mener følgende kompenserende tiltak kan være hensiktsmessige: - Bedre transportløsninger for elever med lengre reisevei - Noe mer fleksible løsninger for digital undervisning

ROSENBORG BALLKLUB

Type innsender: Organisasjon/kommune/fagskole/øvrig skole eller utdanningsinstitusjon

Kontaktperson: Ole Christer Basma

Stilling: Akademileder RBK SalMar Akademiet

Region: Trondheim

1a: Hva mener du om forslag til alternative endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforberedende for skoleåret 2027-2028?

Vi støtter fylkesdirektørens alternativ II: Ny satsstruktur og oppfylld av klasser/grupper. (Vedlegg 1, kapittel 3.1.) - Krav til oppfylld av klasser/grupper er et helt nødvendig tiltak for å få ned ressursbruken, og bør settes i verk fra skoleåret 27/28. - Når elevtallet går ned, vil økonomien ikke tillate klasser eller grupper med lave elevtall. Vi støtter en differensiering mellom store og små skoler. - Forutsigbarhet i tilbudsstruktur og sterke fagmiljø støtter opp under kvalitet i opplæringa for elevene. - Lengre reisevei og mulig flere hybelboere blant elevene, er dessverre en konsekvens av lavere elevtall i et fylke med stort areal. Vi støtter fylkesdirektørens alternativ med å redusere antall plasser på yrkesfag med 90 elevplasser. Dette må følges av tiltak som gjør studieforberedende mer attraktivt for ungdommene. Ved karakterbasert inntak risikerer vi at de med lavest forutsetninger for å lykkes på studieforberedende nettopp får plass her, om plasser på yrkesfag reduseres. Reduksjonen i antall elevplasser på yrkesfag må sees i sammenheng med reduksjon i tilbudet om påbygging til generell studiekompetanse og krav til økt gruppestørrelse/fulle grupper.

1b: Hva mener du om de foreslåtte endringene i satsningen på idrett i Trøndelag?

i støtter fylkesdirektørens forslag om å redusere samlet tildeling til skolene til 12 mill. kr., og en videreføring av ordningen med akademi for fotball utenfor Trøndermodellen. Strinda vgs. har vært representert i arbeidsgruppen som foreslår en reduksjon i tildelingen til spisset toppidrett, og støtter dette ut fra den økonomiske situasjonen i årene framover. -

Begrunnelsen er først og fremst frykten for at private skoler etablerer seg i Trondheim, om lagidretter ikke ivaretas i det offentlige tilbudet. Lekkasje av elever til private tilbud vil redusere statlige overføringer til fylkeskommunen, når ressursen følger elevene. Det vil derfor kunne koste mer for fylkeskommunen å ta bort tilbudet enn å videreføre. - Et privat tilbud vil føre til at det oppstår sosial ulikhet mellom ungdommer i Trøndelag, mht å satse på idrett i kombinasjon med mål om studiekompetanse. Søkere til private tilbud er avhengige av foreldre med god økonomi som kan betale skolepenger i tillegg til alle andre utgifter som følger med det å drive idrett på høyt nivå. - Det er viktig at elevene når målet om studiekompetanse eller fagbrev. Gjennomføringsgraden er meget høy hos elevene i Trøndermodellen, der elevene klarer å få studiekompetanse eller fagbrev samtidig med at de satser på toppidrett. Noe av forklaringen er at elever hos oss får et 4-

årig tilbud, og at skolene evner å tilpasse undervisningen til satsningen på idrett. Gjennomføringen i private tilbud er vesentlig lavere.

1c: Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

3: lage en kombinasjon av alternativ 1 og 2, ved å legge ned bare ett musikktilbud i fylket, og i mindre grad redusere elevsatsen enn foreslått i alternativ 1

1d: Hvordan skal vi dimensjonere tilbudet om påbygging til generell studiekompetanse i framtiden?

Strinda ser behovet for å redusere antall plasser på påbygging til generell studiekompetanse etter vg2 på yrkesfag. - En reduksjon på ca. 150 plasser kan utfra statistikk i vedlegg 1 innebære at i overkant av 70% fullfører. Dette vil dermed ligge godt under ambisjonen for studieforbereende utdanningsprogram i Trøndelag. Om man ønsker at færre skal gå denne veien for å bidra til flere fagbrev og at flere velger studiespesialiserende, må man redusere med mer enn 150 plasser. - For elever med svakere forutsetninger (grunnskolepoeng under 35) vil påbygg for mange være en blindvei. Det må også i fortsettelsen jobbes godt på skolene for at elever går for læreplass etter vg2 på yrkesfag. - Søkeradferd: elever med høye grunnskolepoeng og ønske om 2 år på yrkesfag før påbygg, vil uansett kunne velge dette fordi de konkurrerer seg inn. Karriereveiledning blir en nøkkelfaktor her.

1e: Hvordan bør vi plassere skoletilbud til elever med individuelt tilrettelagt opplæring (ITO), og hvilke tilbud bør vi flytte ut av skolene?

Strinda velger å kommentere tilbud for ITO-elever i Trondheim der det synes som utfordringen med å finne rom for ITO-elevene er mest krevende: Plassering av tilbud for ITO-elever: - I Trondheim bør alle skoler etter hvert ha en gruppe med ITO-elever. (Dette under forutsetning av at elevtallet blir omtrent på det nivået som høringen antyder.) En vil da i større grad unngå spesialskoler. ITO-elever i kategori B vil også kunne få plass andre steder enn på bakkeplan. - Strinda har svært gode erfaringer med at lærere ved andre tilbud underviser ITO-elever (kategori B). Før flytting av tilbud: - Skoletilbud og elevplasser øst og sør/vest Trondheim må balanseres mot elevtall: Om sør/vest for eksempel får hovedandelen av elevplassene på helse- og oppvekstfag kan dette føre til både lavere søkertall pga. lengre reisevei, og at praksisplassene øst i byen ikke blir benyttet (overvekt av institusjoner i østbyen). - En må nøye vurdere hva flytting innebærer for (i) skolens profil mht. kjønnsbalanse, (ii) skolens økonomi (tunge – lette yrkesfag), (iii) skolens fagmiljø. - Flytting vil nesten uansett innebære økt ressursbruk ved ombygging, utvidelse, og må derfor vurderes nøye. - Kvalitets sikre elevtall fram i tid - i god dialog med kommunen. - Sikre overgang etter vgs. til tilbud i kommunen eller på en arbeidsplass for elevene. På den måten kan antall år i vgs. reduseres.

1f: Hvordan bør vi dimensjonere tilbudet ved Olav Duun videregående skole? Bør vi gå for alternativ 1 eller alternativ 2 i forslaget?

Vi støtter fylkesdirektøren i alternativ 2: Det er absolutt grunn til å se på fordelingen av tilbud mellom skolene i Namdalen før byggeprosjektet låses. Høring av skoletilbud mot 2029, og mot 2040 vil kunne få konsekvenser for tilbud i alle regioner, og derfor viktig at beslutning om byggesak/ombygging ved Olav Duun er basert på grundig vurdering av hva regionen kan ha av tilbud, og ved hvilken skole.

1g: Er utdanningstilbudene innen videregående opplæring for voksne i overenstemmelse med arbeidslivets behov, skolens opplæringskapasitet og arbeidslivets opplæringskapasitet i Trøndelag?

Tilbud til voksne: Dimensjonering på yrkesfag og tilbud til voksne, må ta hensyn til at både voksne og ungdom skal ha mulighet for å få læreplass.

2a: Hvordan skal vi oppnå målsetningene, gitt de nye rammevilkårene?

Kompenserende tiltak for elever ved endring av skole- og tilbudsstruktur: Om tilbud på det som i dag er nærskolen forsvinner bør tiltak som Forbedret skoleskyss, oppfølging av hybelboere, forsterket hybel for de yngste/elever som trenger det, og en organisering av undervisningen som innebærer at elever kan være mer hjemme, er alle tiltak som bør vurderes. Lavere elevtall i klasser på vg1 bør aksepteres slik at elever kan bli ett år eldre før de flytter på hybel. Et utvidet nettskoletilbud bør også tas inn her. En bør likevel være varsom med for mye hjemmeskole eller digital undervisning, da det er viktig for elevene å høre til i et fysisk skolemiljø. Ja, vi må samle tilbud/stille krav til oppfylling av grupper og klasser. Dette er dessverre nødvendig også for å bidra til større likeverdighet (større likhet i ressurstildelingen) mellom elever i by og distrikt. Organisatorisk sammenslåing: Nei, vi mener det er lite å spare. Samtidig kan det være eksempler som er verdt å utrede og da tenker vi spesielt på å unngå nye byggekostnader (ombygging, nybygg). Nedlegging av enheter: Ja, vi slipper nok ikke unna nedlegging når elevtallet går ned. Dette vil ha konsekvenser for elever og lokalmiljø, men det går en grense for hvor liten en videregående skole kan være. Dette mtp fagtilbud, lærings/skolemiljø og lærernes fagmiljø. Ikke alt kan løses i bedrift.

2b: Hvordan ivaretar vi trøndelagssamfunnets beste? Og hva legger du i trøndelagssamfunnets beste?

RBK - en viktig del av trøndelagssamfunnets beste. Det tilrettelegges for alle å forfølge drømmen gjennom forutsigbart samarbeid med en offentlig institusjon som er opptatt av samhandling til alles beste. Rosenborg trenger forutsigbarhet og en partner som skjønner skjønner vårt utdanningsløp. Strinda Videregående har vært en fantastisk samarbeidspartner i mange år nå og vi ser det som krise hvis vi dyttes ut på det private marked. Det vil være et tap for Trøndelagssamfunnets beste. Jeg forventer respekt for hva som har vært avgjørende for RBK og Strinda for videre utdanning av toppidretten i Trøndelag. Det er ikke gratis å tilrettelegge, mye av regningen tar også RBK. Derfor er vi glade for at modellen skal opprettholdes, men vi støtter Strinda i det som ligger av

tilbakemeldinger fra de i denne høringen. Sterkere sammen! Politikerne må passe seg for å bygge ned idretten som er et av Trøndelags varemerker.

PRIVATPERSON

Type innsender: Privatperson

Kontaktperson: Lena Rebekka Morken Risnes

Stilling:

Region: Trondheim

1c: Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

4: la musikktilbudet forbli uendret, og heller ta innsparingene ved å øke kuttene på spisset toppidrett, yrkesfag eller øke kravet til samling av klasser/oppfylning av tilbud primært i distriktene

PRIVATPERSON

Type innsender: Privatperson

Kontaktperson: Ole Jakob Risnes

Stilling:

Region: Trondheim

1c: Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

4: la musikktilbudet forbli uendret, og heller ta innsparingene ved å øke kuttene på spisset toppidrett, yrkesfag eller øke kravet til samling av klasser/oppfylning av tilbud primært i distriktene

PRIVATPERSON

Type innsender: Privatperson

Kontaktperson: Mikael Hurum Trøen

Stilling:

Region: Trondheim

1c: Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

4: la musikktilbudet forbli uendret, og heller ta innsparingene ved å øke kuttene på spisset toppidrett, yrkesfag eller øke kravet til samling av klasser/oppfylning av tilbud primært i distriktene

RÅD FOR KUNST OG KULTUR I TRONDHEIM

Type innsender: Organisasjon/kommune/fagskole/øvrig skole eller utdanningsinstitusjon

Kontaktperson: Jens Storli

Stilling: Daglig leder

Region: Trondheim

2d: Har du noen innspill til vårt forslag til oppsummering av skolefaglige vurderinger ved endring av opplæringstilbud og skolestruktur i regionen i vedlegg 2, kapittel 12?

Kommentar til spørsmålet om musikktilbudet: Høringssvar fra Råd for kunst og kultur i Trondheim Tilbudsstruktur i videregående opplæring i Trøndelag fram mot 2040 Råd for kunst og kultur i Trondheim (RKKT) representerer bredden i det profesjonelle og frivillige kunst- og kulturlivet. Valgene som tas i denne saken, handler ikke bare om organiseringen av videregående opplæring. De vil påvirke kvaliteten i den kunstfaglige utdanningen, rekrutteringen til høyere utdanning og tilgangen på kunst- og kulturkompetanse i hele Trøndelag. RKKT anerkjenner fylkeskommunens økonomiske og demografiske utfordringer og behovet for å tilpasse tilbudsstrukturen til endrede elevtall. Vurderingene kan likevel ikke begrenses til kostnad per elev. Fylkeskommunen har selv slått fast at tilbudsstrukturen skal utvikles ut fra - elevens og trøndelagssamfunnets beste- og møte regionens framtidige kompetansebehov. Musikktilbudene må derfor vurderes ut fra både faglig egenart og kvalitet og deres betydning for Trøndelags samlede kompetanse- og kulturliv. RKKTs hovedanbefaling RKKT anbefaler alternativ 4 – ingen endringer i musikktilbudet. Det innebærer at dagens tilbud opprettholdes, og at elevsatsen ikke reduseres til et nivå som svekker kvaliteten i den praktiske og individuelle undervisningen. RKKT ønsker ikke å sette kunst- og kulturfag opp mot yrkesfag, idrett eller distriktskoler. Fylkeskommunen må finne løsninger gjennom helhetlige prioriteringer – ikke ved å sette elevgrupper og utdanningstilbud opp mot hverandre. Vår anbefaling bygger særlig på fem forhold, som utdypes nedenfor: 1. Musikktilbudene omfatter bare 1,8 prosent av elevmassen. En begrenset innsparing må vurderes opp mot risikoen for tap av kvalitet, gjennomføring, kompetanse og rekruttering. 2. Lavere elevsats rammer kjernen i musikkutdanningen. Mindre individuell og praktisk undervisning vil svekke utdanningens kvalitet, egenart og studieforberedende funksjon. 3. Musikktilbudene sikrer kompetanse i hele Trøndelags kulturliv. De bidrar med utøvere, dirigenter, arrangører og andre ressurspersoner til profesjonelle og frivillige miljø. 4. Musikkfagene utvikler kompetanse framtiden trenger. Kreativitet, utholdenhet, kritisk tenkning og samarbeidsevne blir viktigere i møte med teknologisk omstilling. 5. Trøndelags samfunns mål må få konsekvenser for tilbudsstrukturen. Ambisjonen om kunst og kultur som drivkraft i samfunnsutviklingen forutsetter at fylket opprettholder fagmiljø og rekrutteringskjeder. Utdyping av punktene: 1. Et lite undervisningstilbud i det store regnskapet Musikktilbudene omfatter en liten del av den samlede elevmassen i Trøndelag. I 2024 gikk 310 elever på musikktilbudene i videregående skole, tilsvarende 1,8 prosent av totalt 17 470 elever. At

tilbudene har høyere kostnad per elev enn mange andre utdanningsprogram, kan derfor ikke alene være et tilstrekkelig argument for nedbygging. Et godt videregående opplæringstilbud kan ikke bygge på én -A4-vei- til studiekompetanse. Elever motiveres av ulike fag og lærer på ulike måter. For noen er kombinasjonen av praktiske, skapende og teoretiske fag nettopp det som gjør at de finner sin plass i videregående opplæring og fullfører. Spørsmålet er derfor ikke bare hva et tilbud koster per elev, men også hva samfunnet får igjen for investeringen. Dersom den økonomiske gevinsten ved å redusere små fagtilbud er begrenset, samtidig som tapet av kvalitet, kompetanse og rekruttering er betydelig, risikerer man å spare lite og tape mye. Elevenes gjennomføring må være en del av dette regnestykket. Musikk, dans og drama har over tid hatt en høy andel elever som fullfører og oppnår studiekompetanse. Det betyr ikke at utdanningsprogrammet alene forklarer resultatene, men det viser at dette er utdanningstilbud hvor svært mange elever lykkes og fullfører. Dette er viktig i et fylke der 9 770 personer mellom 15 og 29 år i 2024 sto utenfor arbeid, utdanning og arbeidsmarkedstiltak – om lag én av ti unge i denne aldersgruppen. Manglende fullføring av videregående opplæring er samtidig en viktig risikofaktor for senere utenforskap.

2. Innsparinger rammer kjernen i musikkutdanningen

Fylkeskommunens eget kunnskapsgrunnlag viser at selv moderate reduksjoner i elevsatsen berører kjerneaktiviteten i musikkutdanningen. Lavere sats innebærer mindre én-til-én-undervisning, mindre individuell oppfølging og større grupper i praktiske og musikkteoretiske fag. Materialet fra skolene peker i samme retning. Ved en elevsats på 150 000 kroner beskriver fylkeskommunens rapport en tydelig teoretisering av praktiske fag. Elevene får mindre praktisk veiledning og blir dårligere forberedt på utøvende musikkstudier. Ytterligere reduksjoner kan også svekke produksjoner, gjennomføring og rekruttering av kvalifiserte lærere. Dette står i spenning med fylkeskommunens mandat om fortsatt satsing på musikk og god kvalitet i tilbudet. RKKT mener derfor at overgangen fra individuell undervisning til mer gruppeundervisning ikke kan betraktes som et nøytralt effektiviseringstiltak. Individuell undervisning på hoved- og fordypningsinstrument er avgjørende for kvaliteten og egenarten i en studieforberedende musikkutdanning.

3. Musikktilbudene sikrer kompetanse i hele Trøndelags kulturliv

Musikktilbudene må vurderes som mer enn enkeltstående utdanningsprogram. De inngår i et sammenhengende økosystem av videregående opplæring, kulturskoler, høyere utdanning, profesjonelle kulturaktører, frivillighet, festivaler, arrangører og kulturnæringer. Fylkeskommunens eget kunnskapsgrunnlag beskriver musikklinjene som viktige bidragsytere til lokalt og regionalt kulturliv. Særlig utenfor de største byene kan tilbudene fungere som fagmiljø og som kilde til utøvere, instruktører, dirigenter, arrangører og andre ressurspersoner i lokalsamfunnet. Erfaringene fra Fosen viser at nedlegging av et musikktilbud kan få virkninger langt utover skolen. Når et slikt fagmiljø forsvinner, svekkes også rekrutteringen og tilgangen på kompetanse i kulturskoler, korps, kor og det øvrige kulturlivet. Det illustrerer at tilbudene ikke uten videre kan bygges opp igjen dersom kompetansen og fagmiljøet først er borte. Erfaringene fra Fosen viser at nedlegging av et musikktilbud kan få virkninger langt utover skolen. Når et slikt fagmiljø forsvinner, svekkes rekrutteringen og tilgangen på kompetanse i kulturskoler, korps, kor og det øvrige kulturlivet. På lengre sikt kan dette også svekke den sosiale og kulturelle bærekraften i lokalsamfunnet. Kompetansen og nettverkene som

utvikles gjennom musikklinjene, skaper aktivitet, møteplasser og tilhørighet – og bidrar dermed til attraktive og levende lokalsamfunn. Erfaringen viser samtidig at slike fagmiljøer ikke uten videre kan bygges opp igjen når kompetansen først er borte SINTEFs undersøkelse av tidligere elever fra musikk, dans og drama i Namsos gir et konkret eksempel på dette. Undersøkelsen gjelder ikke alle musikktilbudene i Trøndelag, men viser hvordan kompetanse fra et slikt utdanningsmiljø senere brukes både i profesjonelt arbeidsliv, frivillighet og lokalsamfunn. Kompetansen bidrar til aktivitet, kvalitet, kontinuitet og organisering i kulturlivet. For RKKT er dette et viktig kulturpolitisk poeng. Et velfungerende kulturliv er avhengig av sammenhengende rekrutterings- og kompetansekjeder. En beslutning om reduksjon eller nedlegging må derfor bygge på en vurdering av konsekvensene for hele kulturlivet – ikke bare på elevtall og kostnader ved den enkelte skole.

4. Bygg kompetansen framtiden trenger Musikktilbudene skal først og fremst vurderes på sitt eget faglige grunnlag. Samtidig utvikler elevene kompetanse med verdi langt utover musikkfaget. Musikkfagene krever at elevene konsentrerer seg over tid, øver målrettet, tåler motstand og justerer egen innsats. De skal utvikle sitt eget uttrykk og samtidig få samspillet med andre til å fungere. Slik utvikler de blant annet utholdenhet, selvstendighet, kreativitet og samarbeidsevne. Denne kompetansen blir stadig viktigere i møte med raske teknologiske endringer. Når kunstig intelligens overtar flere oppgaver, øker betydningen av det som er vanskeligere å automatisere: kritisk tenkning, kommunikasjon, samhandling og evnen til å skape noe nytt. Dette underbygges av flere kunnskapskilder. Kompetansebehovsutvalget omtaler i 2026 slike ferdigheter som - muliggjørende kompetanser- i møte med teknologisk omstilling. NOU 2018:15 framhever musikk, dans og drama som utdanninger der elevene utvikler nettopp denne typen kompetanse. Rapporten Kultur for kompetanse peker i samme retning, mens SINTEF-undersøkelsen fra Namsos viser hvordan tidligere MDD-elever bruker kompetansen i ulike deler av arbeids- og samfunnslivet. Praktiske og estetiske fag er dermed også viktige læringsfag. Dersom effektivisering fører til mindre praktisk undervisning og mer teoretisering, kan fylkeskommunen svekke nettopp den kompetansen framtidens arbeidsliv vil trenge mer av.

5. Trøndelags samfunns mål må få konsekvenser for tilbudsstrukturen Spørsmålet om tilbudsstruktur handler også om hvilken region Trøndelag ønsker å være. Trøndelagsplanen slår fast at kunst og kultur skal være en viktig drivkraft i samfunnsutviklingen. Balansekunst – kulturstrategi for Trøndelag følger opp dette ved å løfte fram kulturell infrastruktur, kompetanse, møteplasser, profesjonell kunst og frivillighet som sentrale byggesteiner. Disse ambisjonene må få konsekvenser når fylkeskommunen prioriterer innen videregående opplæring. Det vil være et paradoks å ville styrke kunst og kultur som samfunnskraft, samtidig som utdanningsløp som bygger framtidig kunst- og kulturkompetanse, svekkes. Fylkeskommunen spør konkret hva høringsinstansene legger i -trøndelagssamfunnets beste-. For RKKT betyr det et utdanningssystem som sikrer kvalitet og gjennomføring, utvikler kompetansen samfunnet trenger og opprettholder sterke fagmiljø og rekrutteringskjeder i hele regionen. Konsekvensene må derfor vurderes utover budsjettet til den enkelte skole. Innsparinger i videregående opplæring kan få følger for høyere utdanning, kulturskoler, frivilligheten, profesjonelle kulturmiljø og lokalsamfunn – virkninger som ikke fanges opp av beregninger

basert på kostnad per elev. Parallelt pågår det nasjonale arbeidet med KLAR2030, som skal vurdere framtidens studieforberedende opplæring, blant annet fag- og timefordelingen. RKKT mener derfor at fylkeskommunen bør være særlig varsom med irreversible strukturendringer før retningen for den nasjonale gjennomgangen er klarere. Konklusjon Trøndelag står overfor reelle økonomiske og demografiske utfordringer, og tilbudsstrukturen må kunne utvikles i takt med disse. Men kostnad per elev kan ikke alene avgjøre hvilke utdanningstilbud samfunnet trenger. Musikktilbudene fyller flere funksjoner samtidig. De gir studiekompetanse og kvalifiserer elever til høyere kunstfaglig utdanning. De tilbyr læringsformer som gjør at mange elever finner motivasjon og fullfører. De utvikler kompetanse med bred verdi for framtidens arbeidsliv, og de bidrar til rekruttering og kompetanse i et omfattende profesjonelt og frivillig kulturliv. Tilbudene er samtidig en del av den kulturelle infrastrukturen som Trøndelags egne planer og strategier sier skal utvikles og styrkes. RKKT anbefaler derfor alternativ 4 – at dagens musikktilbud opprettholdes, og at elevsatsen ikke reduseres til et nivå som svekker kvaliteten i den praktiske og individuelle undervisningen. Fram mot 2040 bør fylkeskommunen samtidig utvikle et bredere beslutningsgrunnlag der konsekvenser for utdanningskvalitet, gjennomføring, rekruttering, kompetanse, høyere utdanning, kulturliv, frivillighet og regional samfunnsutvikling vurderes samlet. Det er etter RKKTs vurdering en mer helhetlig forståelse av elevens og trøndelagssamfunnets beste.

PRIVATPERSON

Type innsender: Privatperson

Kontaktperson: Maria Næss

Stilling:

Region: Trondheim

1c: Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

4: la musikktilbudet forbli uendret, og heller ta innsparingene ved å øke kuttene på spisset toppidrett, yrkesfag eller øke kravet til samling av klasser/oppfylning av tilbud primært i distriktene

2d: Har du noen innspill til vårt forslag til oppsummering av skolefaglige vurderinger ved endring av opplæringstilbud og skolestruktur i regionen i vedlegg 2, kapittel 12?

I skolen er det særlig kunstfagene musikk, kunst og håndverk, dans og drama, som gir barn og unge muligheter til å skape selv. Ved å prioritere kunstfagene i skolen og samfunnet investerer vi i fremtidens problemløsere, innovatører og kreative tenkere. Vi investerer i et samfunn som ikke bare er teknologisk avansert, men som kan møte framtidige utfordringer på en innovativ, etisk og kreativ måte. (UiT) Flere internasjonale studier peker på at kunstfaglige læringsformer kan tilføre nye perspektiver og engasjere elevene på flere nivåer – intellektuelt, emosjonelt og kroppslig. Dette kan føre til økt mestringsfølelse, læringsglede og motivasjon. Musikk legger grunnlaget for mening, relasjoner, samhandling og kollektive erfaringer i sosiale fellesskap og spiller med dette en betydningsfull rolle som identitets- og fellesskapsbygger. (regjeringen.no) Framtiden trenger musikken og musikken trenger en framtid, derfor er det viktig å bevare musikklinjene, som er en av de aller viktigste rekrutteringsarenaene for musikk og kultur!

PRIVATPERSON

Type innsender: Privatperson

Kontaktperson: Stein Inge Wold

Stilling:

Region: Trondheim

1c: Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

4: la musikktilbudet forbli uendret, og heller ta innsparingene ved å øke kuttene på spisset toppidrett, yrkesfag eller øke kravet til samling av klasser/oppfylling av tilbud primært i distriktene

2d: Har du noen innspill til vårt forslag til oppsummering av skolefaglige vurderinger ved endring av opplæringstilbud og skolestruktur i regionen i vedlegg 2, kapittel 12?

Musikk utdanning utgjør en veldig viktig rolle i samfunnet. Disse elevene finnes igjen i veldig mye av kultur tilbudet samfunnet nyter godt av. De finnes igjen i band, kor, kulturskole, korps, militær musikk, skoler, gamle hjem, sykehus. Uten dette blir samfunnet mye fattigere.

PRIVATPERSON

Type innsender: Privatperson

Kontaktperson: Elke Kathrine Selnes

Stilling:

Region: Trondheim

1c: Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

2: legge ned to musikktilbud i fylket (da beholder vi kvaliteten, men færre elever får tilbudet)

2d: Har du noen innspill til vårt forslag til oppsummering av skolefaglige vurderinger ved endring av opplæringstilbud og skolestruktur i regionen i vedlegg 2, kapittel 12?

I vedlegg 1 Tilpasning av tilbudsstruktur fram mot 2029, er det i punkt 3.2 musikk som er vektlagt i programområdet musikk, dans og drama. Det er naturlig da musikk er et kostbart tilbud. Det er imidlertid nærliggende å tro at dans blir med i dragsuget om musikktilbud blir nedlagt ved de videregående skolene i distriktet. Ved Inderøy vgs og Ole Vig vgs var det for skoleåret 2026/27 4-6 søkere på programområdet for dans. Det er et så lavt søkertall at det ikke er bærekraftig, på flere måter. Undervisning i dansefag er gruppeundervisning, derav de lave kostnadene på dette programområdet. Om gruppa blir for liten, blir det ikke bedre kvalitet på opplæringa, slik man kanskje skulle tro, men tvert imot, det kollektive ved det performative uttrykket blir umulig å opprettholde. Ved de nevnte skolene slås programfag sammen, pga for små grupper slik at elevene ikke får tilfredsstillende progresjon på sitt nivå. Ulike trinn har ulike læreplaner og det er uheldig å slå sammen disse. Fagmiljøet for lærerne blir også på denne måten uforutsigbart. Danselinja, først ved Katedralskoen, nå ved Cissi Klein vgs, har i alle år holdt et svært høyt faglig nivå. Danselinja har bygd opp en solid lærerstab, har knyttet sterke og faglige internasjonale nettverk og har levert resultater på høyt nasjonalt nivå i bortimot tredve år. Vi foreslår at fylket søker KD om å få Danselinja ved Cissi Klein vgs stil å bli en landslinje for scenisk dans. Dette for å sikre at elever fra hele landet kan få et tilbud i scenisk dans på et nasjonalt nivå. Norge har kun et landslinjetilbud på programområde for dans, ved Edvard Munch vgs i Oslo. På vår danseeksamen i vår hadde vi ekstern sensor fra denne landslinja. Vedkommende utbrøt etter eksamen at Hvorfor er ikke denne linjen en landslinje? Dette kan virke som et sidespor i høringen. Det er imidlertid en økonomisk oppside ved denne løsningen. Om Danselinja ved Cissi Klein vgs blir en landsdekkende linje for scenisk dans får fylket et driftstilskudd fra KD basert på et kapasitetsmål. Fylket skal da stille med lokaler. På Cissi Klein vgs har vi dansesaler som holder internasjonal standard både med tanke på areal, gulv med riktig demping for scenisk dans, egnet treningsutstyr med egen treningrom for dans, og profesjonelle scenefasiliteter både mht areal, lyd og lys. Her kan fylket få driftstilskudd for et program som allerede er oppe og går. Og samtidig sørge for at de få elevene som er henvist til danselinjer med svært

få søkere kan få mulighet til å søke seg til Danselinja ved Ciss Klein vgs. Det kan de ikke i dag pga reglene for inntak i de ulike regionene.

TRONDHEIM KULTURSKOLE

Type innsender: Organisasjon/kommune/fagskole/øvrig skole eller utdanningsinstitusjon

Kontaktperson: Anders Thronæs Jordbrekk

Stilling: Avdelingsleder

Region: Trondheim

1a: Hva mener du om forslag til alternative endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforberedende for skoleåret 2027-2028?

Trondheim kulturskole understreker betydningen av å opprettholde sterke og tilgjengelige praktisk-estetiske utdanningsløp innenfor de studieforberedende utdanningsprogrammene. Musikk, dans og drama (MDD) gir generell studiekompetanse i kombinasjon med praktisk fordypning. I tråd med statlige føringer i Meld. St. 18 (Kunst og kultur for barn og unge) og Meld. St. 21 (Lærelyst), er det et økende behov for mer praktisk, estetisk og tverrfaglig kompetanse i skolen. Ved eventuelle justeringer i balansen mellom yrkesfag og studieforberedende linjer må fylkeskommunen påse at de estetiske fordypningstilbudene ikke svekkes, da disse utgjør et uunnværlig ledd i den samlede utdanningskjeden.

1c: Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

4: la musikktilbudet forbli uendret, og heller ta innsparingene ved å øke kuttene på spisset toppidrett, yrkesfag eller øke kravet til samling av klasser/oppfylling av tilbud primært i distriktene

2b: Hvordan ivaretar vi trøndelagssamfunnets beste? Og hva legger du i trøndelagssamfunnets beste?

Trondheim kulturskole legger til grunn at "trøndelagssamfunnets beste" innebærer å opprettholde et levedyktig, mangfoldig og tilgjengelig kunst- og kulturliv i hele fylket, som skaper bolyst, tilhørighet og god folkehelse. Kulturskolene utgjør en sentral del av den lokale kulturelle infrastrukturen i samhandling med videregående opplæring, frivilligheten og det øvrige kulturlivet. Rundt de etablerte musikklinjene er det bygd opp tette faglige forbindelser mellom kulturskoler, profesjonelle utøvere, ensembler og arrangører. Dersom musikklinjene reduseres eller legges ned, forsvinner arbeidsplassene for musikkpedagoger og utøvende kunstnere. Fagpersonene og spisskompetansen vil flytte ut av fylket, noe som direkte svekker undervisningskvaliteten og rekrutteringen i kulturskolene, samt fører til et fattigere kulturliv og redusert bolyst i lokalsamfunn. For å ivareta trøndelagssamfunnets beste må fylkeskommunen verne om hele utdanningskjeden fra kulturskole til videregående og høyere utdanning, i tråd med Trøndelagsplanen.

2c: Hvordan ta i bruk kompenserende tiltak for elever ved endring av skole- og tilbudsstruktur?

Trondheim kulturskole vil advare sterkt mot forslag som har fremkommet om å redusere den individuelle én-til-én-undervisningen på hovedinstrument og erstatte denne med mer gruppeundervisning som et "kompenserende" eller innsparende tiltak. Slike utspill er ikke forankret i faglig kunnskap. Individuell én-til-én-opplæring på fordypningsinstrumentet er uunnværlig del av fagets egenart. Dersom man fjerner eller reduserer denne undervisningsformen, mister tilbudet sin faglige kvalitet. Kompenserende tiltak ved strukturendringer må i stedet handle om å trygge elevmiljøet.

CREO HEIMDAL VIDEREGÅENDE SKOLE - MUSIKK, DANS OG DRAMA

Type innsender: Gruppe/råd (uten organisasjonsnummer)

Kontaktperson: Ingrid Grytbakk

Stilling: Tillitsvalgt for Creo - forbundet for kunst og kultur

Region: Trondheim

1c: Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

4: la musikktilbudet forbli uendret, og heller ta innsparingene ved å øke kuttene på spisset toppidrett, yrkesfag eller øke kravet til samling av klasser/oppfylling av tilbud primært i distriktene

2a: Hvordan skal vi oppnå målsetningene, gitt de nye rammevilkårene?

Creo Heimdal mener bestemt at for å opprettholde den gode kvaliteten i undervisningen er vi avhengig av å beholde ressurs for én-til-én-undervisning. Rapporten "Organisering og ressursbruk på musikk i Trøndelag 2026" sier veldig tydelig at de reduksjonene som er foreslått fram mot 2029 vil påvirke mulighetene våre til å oppfylle alle kompetansemålene i de praktiske fagene. Det gjelder i stor grad instrumentalfagene, men også de praktiske teorifagene der vi gir individuell oppfølging til hver enkelt elev. Fagene vil dermed bli mer teoretisk enn praktisk. Vi mener dette er å gå i feil retning, og det vil til slutt også påvirke læringsresultatene. Vi har på Heimdal allerede gjort en omorganisering av bruksinstrumentfaget (elevens bi-instrument), og underviser mer i grupper enn vi har gjort før. Her er det ikke mer å gå på. For å opprettholde kvaliteten i undervisningen er vi også avhengig av å beholde kompetente faglærere og et robust fagmiljø. Begynner vi å redusere instrumentalundervisningen vil jobben i framtiden bli mindre attraktiv, vi risikerer å miste fagpersoner og rekrutteringen inn til linjene vil bli dårligere. Det er også de samme lærerne som underviser i de teoretiske fagene. Skal vi legge til rette for god kvalitet, gode læringsresultater og fortsatt gi elever som brenner for musikkfaget muligheten til å gå musikklinje er vi avhengig av at det fortsatt satses på musikk fram mot 2030, men også videre mot 2040. Dette slo også fylkestinget fast i 2023, det skal satses på musikk. Arbeidslivet og samfunnet generelt vil fortsatt ha behov for kulturarbeidere og personer med en bred kulturell bakgrunn også i framtiden. Regjeringen har gitt kultur et eget kapittel i beredskapsplanen, noe som slår fast at kulturarv og kreative fellesskap er avgjørende for sivil beredskap. Også i framtiden vil det være et behov for å søke kulturelle opplevelser, og skal man fortsatt ha kulturarbeidere som gir oss disse opplevelsene kan vi ikke ta vekk hverken bredden eller spesialiseringen i utdanningen. Dette er et fagfelt som bygger stein på stein over mange år fra man er ung. Ikke et studie du bare kan ta over tre år som voksen.

2b: Hvordan ivaretar vi trøndelagssamfunnets beste? Og hva legger du i trøndelagssamfunnets beste?

Det ble i 2020 laget en rapport om videregående opplæring i musikk, dans og drama. Mandatet for arbeidsgruppa la opp til en bred tilnærming, og i rapporten beskrives blant annet betydningen av musikk, dans og drama for elevene, arbeidslivet og det trønderske samfunnet. Rapporten gir en grundig beskrivelse og dokumentasjon av behovet for musikk, dans og drama i Trøndelag, og oppsummerer dette slik: Alle skolene med MDD-linjer i Trøndelag er en viktig brikke og et viktig bidrag til lokalt og regionalt kulturliv. MDD-linjene gir mulighet for elever mange steder i fylket, til å kunne gå på en forholdsvis nær skole. Dette er viktig for å ha et levende kulturliv i hele regionen. MDD-Skolene i distriktene blir bærebjelker i lokalt kulturliv, og motoren som får hele kulturlivet til å holde seg ungt og friskt med stadig nytt påfyll av unge, flinke og sultne spirer innen MDD-fagene. De sentrumsnære skolene i Trondheim drar stor nytte av sin umiddelbare fysiske nærhet til tunge kulturaktører i regionen. MDD-elever som ikke utdanner seg videre innen sitt programfag, ender likevel i stor grad opp som aktive og viktige ressurspersoner i sitt lokale kulturmiljø. Kunnskapen og erfaringene de har tilegnet seg i løpet av videregående skole gjør dem godt egnet som ledere, instruktører, utøvere, lyd/lys- teknikere m.m. Et rikt kulturliv gir økt bolyst, og MDD-tilbud er med og stimulerer til dette. Rapporten sier også videre: Flertallet av de ansatte på musikk-, dans- og dramalinjene bidrar aktivt i kulturlivet der de er bosatt og/eller jobber, enten som fast tilleggsjobb eller som frilansere. Dette gjelder for eksempel som profesjonelle utøvere innen musikk, dans og drama, dirigenter, instruktører for lokale kor, korps, teaterlag og danseskoler. Mange er produsenter, regissører, komponister og arrangører for eksterne oppdragsgivere. En god del av de ansatte har timelærerstillinger ved NTNU og Universitetet Nord i for eksempel instrumentalmetodikk, hørelære m.m. En vanlig stillingskombinasjon er mellom MDD-linjer og kulturskolen. Til sammen dekker MDD-kollegiet opp mange arenaer i kulturlivet. I 2023 ble det også gjennomført en uoffisiell spørreundersøkelse der 60% av lærerne i Trondheim kulturskole oppgir at de har gått musikk, dans og drama på videregående skole. Creo Heimdal mener bestemt at for å ivareta kulturlivet i Trøndelag, og trøndelagssamfunnets beste, må vi verne om de MDD-linjene vi har igjen i fylket, og vi må verne om det regionale kulturlivet for elevens beste i distriktet så vel som i Trondheim. Vi kan ikke legge hele ansvaret over på de lokale kulturskolene, det er ikke ressurser til å gi 310 elever den samme bredden som de får gjennom MDD. For Trondheim sin del har vi totalt 150 (180 fra høsten 2027) elever innenfor musikk. Det eneste tilbudet som tilbyr instrumentalundervisning av samme størrelse er lørdagsskolen/t@akt ved Trondheim Kulturskole. Dette tilbudet er ikke i nærheten stort nok for å dekke vår elevmasse, og det gir heller ikke eleven den samme bredden man får på en MDD-linje. Dersom det også skulle reduseres elevplasser i Trondheim vil det føre til at konkurransen for å komme inn på tilbudet blir alt for stor og man vil være avhengig av et meget høyt karaktersnitt. Vi ser allerede med dagens elevtall at talentfulle elever med lavt karaktersnitt kan ha vanskeligheter med å komme inn. En reduksjon i MDD-tilbudet vil ramme elevene og lærerne, men det vil også være en forringelse av det trønderske kulturlivet.

2d: Har du noen innspill til vårt forslag til oppsummering av skolefaglige vurderinger ved endring av opplæringstilbud og skolestruktur i regionen i vedlegg 2, kapittel 12?

Følgende er en kommentar til Tilbudsstruktur fram mot 2029 1.c: Alternativ 4 - ingen endring i musikktilbudet: Creo Heimdal mener det er riktig å gå for alternativ 4 – ingen endring i musikk. Fylkesdirektøren presiserte ved de regionale folkemøtene i mai at det også i framtiden skal legges vekt på god kvalitet i utdanningen. Vi mener at dette vil bli utfordrende dersom de skisserte kuttene i elevsatsen blir gjennomført, og det vil gå utover mulighetene for å oppfylle kompetansemål i flere av de praktiske fagene. Det er vanskelig å se for seg hvordan man skal kutte disse summene uten at man må redusere timetall i fordypningsinstrument, eller praktisere mindre én-til-én-undervisning. Denne praksisen er bærebjelken i utdanningen, og hovedgrunnen til at de fleste elevene søker seg til våre linjer. Denne typen undervisning er ressurskrevende, men også en del av fagets egenart. Tar man bort det mister utdanningen livsgrunnlaget sitt. NTNU anslår at om lag 75% av alle studentene som søker seg inn på høyere musikkutdanning kommer fra alle fylkets musikklinjer (viser til debattinnlegg av Wenche Waagen i Adressa 28.08.26). Opptak til høyere musikkutdanning skjer utelukkende på grunnlag av opptaksprøve. En slik spesialisering på instrumentet er ikke mulig uten ukentlig individuell oppfølging av en lærer. Det er ingen tvil om at uttalelser som går igjen om at man enkelt kan gå over til mer gruppeundervisning i de utøvende fagene vitner om manglende kunnskaper om fagområdet. I en klasse på 30 elever undervises det hos oss som oftest i over 10 ulike instrumenter, alle på ulikt nivå. På mange av disse instrumentene har vi kun én elev. Det vil si at undervisning i grupper ikke lar seg gjøre. Vi er avhengig av å kunne tilby alle instrumenter for at tilbudet skal være attraktivt, og vi er avhengig av spesialister innen hvert instrument for å kunne gi kvalifisert undervisning. I 2018 vedtok Fylkestinget Trøndelagsplanen som sier følgende: I 2030 er kunst og kultur en viktig drivkraft for samfunnsutvikling i Trøndelag. Skal vi fortsatt ha denne drivkraften i hele fylket også i 2030 er vi helt avhengig av å beholde de regionale fagmiljøene. Fagpersoner som underviser ved fylkets MDD-linjer er også kulturskolelærere, frilansere, dirigenter/instruktører, prosjektledere, komponister/arrangører, organister etc. Mister de jobben tar vi også fra dem deler av livsgrunnlaget og muligheten til å fortsette å være kulturaktører ute i distriktet. På sikt kan dette få store ringvirkninger utover den enkelte skole. Nedleggelse av MDD-linjer er også vanskelig å reversere. Det tar lang tid å bygge opp et fagmiljø, men kort tid å rive det ned. Her må det også poengteres at om man skal legge ned en musikklinje er det en vesentlig stor kostnad å bygge om lokalene til annen bruk. Bare her på Heimdal ble det i 2023 anslått at en ombygging vil koste omlag 60 mill. Alle MDD-linjer har svært høy gjennomføringsgrad. Konsekvensene av nedleggelser kan også bli at elever presses over på studiespesialisering og bruker lenger tid på å fullføre, med de kostnader dette innebærer. Elevene som starter på MDD kommer til et miljø der de kan utvikle sine ferdigheter innen musikk, dans og drama. Med fokus på mestring, samarbeid og samhold opplever de aller fleste sterk skolemotivasjon og trivsel. Derfor gjennomfører de også, og får med seg generell studiekompetanse. Tilbakemelding fra tidligere og nåværende elever er at MDD-tilbudet styrker og bygger identitet og fellesskap på en unik måte som skiller seg fra andre studieprogram. Creo Heimdal mener man bør være varsom med å gjøre store strukturelle

endringer i tilbudet før man vet hva den nye reformen KLAR 2030 innebærer. Det er fortsatt uklart hva innholdet i det nye musikk, dans og drama vil være, og hvilke fag og fagkompetanse det legges opp til. Det signaliseres også at timetallet skal gå ned fra 35 til 30 timer, noe som også kan føre til at en innsparing kommer av seg selv. Er det da hensiktsmessig å kutte elevplasser eller ressurser i tiden fram mot 2030? Hvis vi blir nødt til å gå ned på timetall i fordypningsinstrument, eller undervise mer i grupper blir også jobben mindre attraktiv og vi risikerer å miste dyktige lærere på veien mot en ny reform. Vi mener derfor det er klokt å avvente irreversible endringer i tilbudsstrukturen. Vi er også kritiske til at det er de såkalte dyre utdanningstilbudene som skal betale prisen for at det på enkelte skoler undervises klasser med relativt få elever (10% av den totale innsparingen skal dekkes av kun 310 musikkelever). Her bør man først se på muligheten for oppfylld av klasser før man raserer tilbud som er velfungerende og som har et stort elevgrunnlag. Her i Trondheim er det fremdeles stor oversøking til de to musikklinjetilbudene vi har. Det er heller ikke noe som tyder på at elevtallet i Trondheim skal gå ned fram mot 2030. Med andre ord er det fortsatt behov for å opprettholde tilbudet i den størrelsen vi har i dag.

CREO - PLASSTILITSVALGT TRONDHEIM KATEDRALSKOLE

Type innsender: Gruppe/råd (uten organisasjonsnummer)

Kontaktperson: Frode Dyrli Angelsen

Stilling: Plasstillitsvalgt

Region: Trondheim

1c: Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

4: la musikktilbudet forbli uendret, og heller ta innsparingene ved å øke kuttene på spisset toppidrett, yrkesfag eller øke kravet til samling av klasser/oppfylling av tilbud primært i distriktene

2a: Hvordan skal vi oppnå målsetningene, gitt de nye rammevilkårene?

Innsparingen bør skje ved at fylket dimensjonerer tilbudene slik at en får fylt opp klassene rundt i distriktene. Om nødvendig bør en slå sammen små skoler. Slik alternativene står må noen ganske få musikkelever ta en uforhåndsmessig stor del an innsparingene. Dette vil få store konsekvenser. Vi har rundt i fylket over lang tid etablert gode og stabile fagmiljøene innenfor musikk, dans og drama. Disse må vi ta vare på. Skulle de forsvinne vil det ta lang tid å bygge opp i igjen og vil ha enorme kostnader. Vi må ta vare på kjerneaktiviteten og fagenes egenart. Musikk er et praktisk, utøvende fag og undervisning på fordypningsinstrument er det viktigste. Denne undervisningen må være tilgjengelig i hele fylket, da det er en spesialisert, men viktig kompetanse som framtidens samfunn har behov for skal vi ha et rikt og aktivt kulturliv i hele fylket. Fylket bør legge til rette for at ungdommen har et bredt utvalg av praktiske utdanninger. Både for å øke motivasjonen til elevene, øke gjennomføringsgraden, minske utenforskap og kostnader knyttet til arbeidsliv senere.

2b: Hvordan ivaretar vi trøndelagssamfunnets beste? Og hva legger du i trøndelagssamfunnets beste?

Kulturen er kanskje samfunnets viktigste byggestein. Skal en ha en frisk og robust befolkning er det viktig at den har noe å leve for, ikke bare av. Her er kulturen limet i samfunnet og gjør det attraktivt å bosette seg i hele fylket. Kulturen oppstår ikke i et vakuum, men den må satses på og bygges over tid. Derfor er det utrolig skummelt og kortsiktig tenking å kutte i MDD linjene. De er en viktig del av framtidens beredskap, kulturen bygger fellesskapet!

2d: Har du noen innspill til vårt forslag til oppsummering av skolefaglige vurderinger ved endring av opplæringstilbud og skolestruktur i regionen i vedlegg 2, kapittel 12?

Utfyllende svar til 1c. Musikktilbudet. Skal en ta det som står i Trøndelagsplanen 2018 på alvor: I 2030 er kunst og kultur en viktig drivkraft for samfunnsutvikling i Trøndelag, og

anerkjenner en at kultur en viktig byggekloss i samfunnet ser Creo ved Trondheim Katedralskole kun på alternativ 4 som et reelt alternativ. I alternativ 1 i høringsteksten står det om innsparing av denne størrelsen: dette kan gå utover kvaliteten i den praktiske opplæringen. Creo ved Trondheim Katedralskole mener dette er en misvisende formulering da det i I Rapport om organisering og ressursbruk for musikktilbudene i Trøndelag tydelig går fram at det vil få store konsekvenser for kvaliteten i musikkutdanningen og gjøre mye av undervisningen mer teoretisk og mindre praktisk. Den praktiske opplæringen vil med disse kuttene bli kraftig svekket og vi vil ikke lengre kunne oppfylle kompetansemålene i læreplanen. Dette vil også gå imot målet til kunnskapsministeren om å gjøre skolen mer praktisk for å favne flere elever. Alternativ 2 og 3 vil få store konsekvenser for kulturens vilkår i distriktene. Musikklinjene gir store ringvirkninger i lokalmiljøet. Lærere og elever på musikklinjene er aktive i både kulturskoler, som profesjonelle musikere, ulike ensembler, kor, korps, arrangører o.s.v. Dette er viktige ressurser i det lokale kulturmiljøet. Ved nedleggelse av musikklinjer vil mye av denne kompetansen forsvinne og det ikke være like attraktivt å bosette seg i distriktene. Hvis vi ser på gjennomføringsgraden i v.g.s., noe som er av høy prioritet for fylket, kommer musikklinjene svært godt ut. De aller fleste musikkelever fullfører v.g.s. på 3 år. Med kutt i bevilgningene vil linjen bli mindre attraktiv og gjennomføringsgraden vil mest sannsynlig å ned. Med ytterlige kutt vi vil heller ikke musikklinjene lenger kunne være et springbrett inn til høyere musikkutdanning slik de nå er da det vil redusere undervisningen på fordypningsinstrument. Vi står igjen med kun alternativ 4, der vi beholder alle musikklinjene i fylket og at det ikke blir ytterligere nedskjæringer da det i praksis vil rasere linjene.

PRIVATPERSON

Type innsender: Privatperson

Kontaktperson: Kristin Lundemo Overøye

Stilling:

Region: Trondheim

1c: Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

4: la musikktilbudet forbli uendret, og heller ta innsparingene ved å øke kuttene på spisset toppidrett, yrkesfag eller øke kravet til samling av klasser/oppfylling av tilbud primært i distriktene

2b: Hvordan ivaretar vi trøndelagssamfunnets beste? Og hva legger du i trøndelagssamfunnets beste?

Ved å tilrettelegge for mangfold og bærekraft gjennom opprettholdelse av en rikholdig utdanningsstruktur som favner alle, uavhengig av funksjonsnivå, interesser og drømmer for fremtiden. Vi står midt i nok et PISA-sjokk, som har avslørt at det står svært dårlig til med mange elevers grunnleggende ferdigheter. Det er også store utfordringer i skolen med fravær og frafall. Det er avgjørende, og et uttalt mål i samfunnet, at flest mulig fullfører skolen og går ut derfra med kunnskap og ferdigheter som gjør dem klare til å delta i demokratiske prosesser og å være gode medborgere. Hvis vi fjerner eller gjør store nedskjæringer i undervisningstilbudene på linjer som f.eks. musikk - som har høy gjennomføringsgrad, er avgjørende for rekruttering til høyere musikkutdanning, samt motiverer elever til å gjennomføre vgs fordi de får fordype seg i sine interesser, går dette i mine øyne rakt imot målene våre som samfunn. Det står også i sterk kontrakt til formuleringene i Trøndelagsplanen, hvor kunst og kultur blir løftet fram som "en viktig drivkraft for samfunnsutviklingen". Vi trenger et levende trøndelagssamfunn, formet av og med kreative mennesker, både profesjonelle og amatører. Å kutte i musikktilbud som allerede er skåret ned til beinet vil etter min mening koste langt mer på sikt enn hva dere sparer her og nå. Som kulturskolelærer ser jeg med fortvilelse på at kulturtilbud blir kuttet på alle bauger og kanter, samtidig som man prøver å gjøre noe med de store utfordringene i skolen. Elevene trenger å jobbe praktisk og estetisk, å bruke hendene sine, lære gjennom mer varierte metoder, å lære å samarbeide, å dannes i møte med hverandre. Vi som jobber med estetiske fag, ser hvordan undervisningen vår bidrar til alt dette: til elevenes utvikling, både faglig og sosialt. Å opprettholde en ordentlig tilbudsstruktur for musikkutdanning (og andre praktisk-estetiske fag) er ikke viktig kun for å utdanne musikere (selv om dette er en stor og viktig del av linjas ansvar som ikke skal underkommuniseres). Det handler også om å opprettholde noen av de altfor få utdanningstilbudene som i stor grad bruker metoder vi ser sårt trengs i skolen, og som lar elevene bruke sine unike evner i stedet for å presse stadig flere inn i like utdanningsløp. Skal elevene lære å lese, skrive og regne, må de også

bruke sine praktiske og kreative evner. For at dette skal lykkes, mener jeg at vi ikke bare bør, men trenger å opprettholde dagens tilbudsstruktur for musikk.

2c: Hvordan ta i bruk kompensierende tiltak for elever ved endring av skole- og tilbudsstruktur?

Det finnes etter min mening ikke noen tiltak som i stor nok grad kan kompensere for tapet av nåværende tilbudsstruktur på musikklinjene. Det er allerede kuttet inn til beinet, klassene skal fylles opp, man får knapt utstyr man trenger og musikklinjene er allerede drastisk endret til det verre på grunn av innsparinger (kjenner mange som opplever dette på kroppen nå, både elever og lærere). Vær så snill og se dette i et langsiktig perspektiv. Ved videre kutt i musikklinjene legges det opp til en fattigere kulturfremtid for vår region. Det kommer til å få konsekvenser både for dagens og morgendagens elever, for utdanningsinstitusjoner som NTNU musikk, og for alle oss som har musikk som en del av vår hverdag - enten gjennom det profesjonelle eller amatørmusikklivet. Profesjonelle musikere, musikk lærere og amatørmusikere oppstår ikke i et vaakum - de blir til gjennom møter med dyktige faglærere og tett oppfølging i et kreativt fagmiljø over mange år. Kultur er bærebjelken i våre liv, det er bærekraft og beredskap. Vær så snill og bevar musikklinjene våre!

STRINDA VIDEREGÅENDE SKOLE

Type innsender: Offentlig videregående skole i Trøndelag

Kontaktperson: Herdis Floan

Stilling: Rektor

Region: Trondheim

1a: Hva mener du om forslag til alternative endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforberedende for skoleåret 2027-2028?

Vi støtter fylkesdirektørens alternativ II: Ny satsstruktur og oppfylld av klasser/grupper. (Vedlegg 1, kapittel 3.1.) - Krav til oppfylld av klasser/grupper er et helt nødvendig tiltak for å få ned ressursbruken, og bør settes i verk fra skoleåret 27/28. - Når elevtallet går ned, vil økonomien ikke tillate klasser eller grupper med lave elevtall. Vi støtter en differensiering mellom store og små skoler. - Forutsigbarhet i tilbudsstruktur og sterke fagmiljø støtter opp under kvalitet i opplæringa for elevene. - Lengre reisevei og mulig flere hybelboere blant elevene, er dessverre en konsekvens av lavere elevtall i et fylke med stort areal. Vi støtter fylkesdirektørens alternativ med å redusere antall plasser på yrkesfag med 90 elevplasser. Dette må følges av tiltak som gjør studieforberedende mer attraktivt for ungdommene. Ved karakterbasert inntak risikerer vi at de med lavest forutsetninger for å lykkes på studieforberedende nettopp får plass her, om plasser på yrkesfag reduseres. Reduksjonen i antall elevplasser på yrkesfag må sees i sammenheng med reduksjon i tilbudet om påbygging til generell studiekompetanse og krav til økt gruppestørrelse/fulle grupper.

1b: Hva mener du om de foreslåtte endringene i satsningen på idrett i Trøndelag?

Vi støtter fylkesdirektørens forslag om å redusere samlet tildeling til skolene til 12 mill. kr., og en videreføring av ordningen med akademi for fotball utenfor Trøndermodellen. Strinda vgs. har vært representert i arbeidsgruppen som foreslår en reduksjon i tildelingen til spisset toppidrett, og støtter dette ut fra den økonomiske situasjonen i årene framover. -

Begrunnelsen er først og fremst frykten for at private skoler etablerer seg i Trondheim, om lagidretter ikke ivaretas i det offentlige tilbudet. Lekkasje av elever til private tilbud vil redusere statlige overføringer til fylkeskommunen, når ressursen følger elevene. Det vil derfor kunne koste mer for fylkeskommunen å ta bort tilbudet enn å videreføre. - Et privat tilbud vil føre til at det oppstår sosial ulikhet mellom ungdommer i Trøndelag, mht å satse på idrett i kombinasjon med mål om studiekompetanse. Søkere til private tilbud er avhengige av foreldre med god økonomi som kan betale skolepenger i tillegg til alle andre utgifter som følger med det å drive idrett på høyt nivå. - Det er viktig at elevene når målet om studiekompetanse eller fagbrev. Gjennomføringsgraden er meget høy hos elevene i Trøndermodellen, der elevene klarer å få studiekompetanse eller fagbrev samtidig med at de satser på toppidrett. Noe av forklaringen er at elever hos oss får et 4-

årig tilbud, og at skolene evner å tilpasse undervisningen til satsningen på idrett. Gjennomføringen i private tilbud er vesentlig lavere.

1c: Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

3: lage en kombinasjon av alternativ 1 og 2, ved å legge ned bare ett musikktilbud i fylket, og i mindre grad redusere elevsatsen enn foreslått i alternativ 1

1d: Hvordan skal vi dimensjonere tilbudet om påbygging til generell studiekompetanse i framtiden?

Strinda ser behovet for å redusere antall plasser på påbygging til generell studiekompetanse etter vg2 på yrkesfag. - En reduksjon på ca. 150 plasser kan utfra statistikk i vedlegg 1 innebære at i overkant av 70% fullfører. Dette vil dermed ligge godt under ambisjonen for studieforbereidende utdanningsprogram i Trøndelag. Om man ønsker at færre skal gå denne veien for å bidra til flere fagbrev og at flere velger studiespesialiserende, må man redusere med mer enn 150 plasser. - For elever med svakere forutsetninger (grunnskolepoeng under 35) vil påbygg for mange være en blindvei. Det må også i fortsettelsen jobbes godt på skolene for at elever går for læreplass etter vg2 på yrkesfag. - Søkeradferd: elever med høye grunnskolepoeng og ønske om 2 år på yrkesfag før påbygg, vil uansett kunne velge dette fordi de konkurrerer seg inn. Karriereveiledning blir en nøkkelfaktor her.

1e: Hvordan bør vi plassere skoletilbud til elever med individuelt tilrettelagt opplæring (ITO), og hvilke tilbud bør vi flytte ut av skolene?

Strinda velger å kommentere tilbud for ITO-elever i Trondheim der det synes som utfordringen med å finne rom for ITO-elevene er mest krevende: Plassering av tilbud for ITO-elever: - I Trondheim bør alle skoler etter hvert ha en gruppe med ITO-elever. (Dette under forutsetning av at elevtallet blir omtrent på det nivået som høringen antyder.) En vil da i større grad unngå spesialskoler. ITO-elever i kategori B vil også kunne få plass andre steder enn på bakkeplan. - Strinda har svært gode erfaringer med at lærere ved andre tilbud underviser ITO-elever (kategori B). Før flytting av tilbud: - Skoletilbud og elevplasser øst og sør/vest Trondheim må balanseres mot elevtall: Om sør/vest for eksempel får hovedandelen av elevplassene på helse- og oppvekstfag kan dette føre til både lavere søkertall pga. lengre reisevei, og at praksisplassene øst i byen ikke blir benyttet (overvekt av institusjoner i østbyen). - En må nøye vurdere hva flytting innebærer for (i) skolens profil mht. kjønnsbalanse, (ii) skolens økonomi (tunge – lette yrkesfag), (iii) skolens fagmiljø. - Flytting vil nesten uansett innebære økt ressursbruk ved ombygging, utvidelse, og må derfor vurderes nøye. - Kvalitetssikre elevtall for gruppen ITO-elever fram i tid: o Etter god dialog med kommunen. o Sikre overgang etter vgs til tilbud i kommunen eller på en arbeidsplass for elevene. På den måten kan antall år i vgs. reduseres.

1f: Hvordan bør vi dimensjonere tilbudet ved Olav Duun videregående skole? Bør vi gå for alternativ 1 eller alternativ 2 i forslaget?

Vi støtter fylkesdirektøren i alternativ 2: Det er absolutt grunn til å se på fordelingen av tilbud mellom skolene i Namdalen før byggeprosjektet låses. Høring av skoletilbud mot 2029, og mot 2040 vil kunne få konsekvenser for tilbud i alle regioner, og derfor viktig at beslutning om byggesak/ombygging ved Olav Duun er basert på grundig vurdering av hva regionen kan ha av tilbud, og ved hvilken skole.

1g: Er utdanningstilbudene innen videregående opplæring for voksne i overenstemmelse med arbeidslivets behov, skolens opplæringskapasitet og arbeidslivets opplæringskapasitet i Trøndelag?

Vanskelig å svare på arbeidslivets behov, da mange bransjer trenger tilgang på mer arbeidskraft. Dimensjonering på yrkesfag og tilbud til voksne, må ta hensyn til at både voksne og ungdom skal ha mulighet for å få læreplass.

2a: Hvordan skal vi oppnå målsetningene, gitt de nye rammevilkårene?

Ja, vi må samle tilbud/stille krav til oppfylling av grupper og klasser. Dette er dessverre nødvendig også for å bidra til større likeverdighet (større likhet i ressurstildelingen) mellom elever i by og distrikt. Organisatorisk sammenslåing: Nei, vi mener det er lite å spare. Samtidig kan det være eksempler som er verdt å utrede og da tenker vi spesielt på å unngå nye byggekostnader (ombygging, nybygg). Nedlegging av enheter: Ja, vi slipper nok ikke unna nedlegging når elevtallet går ned. Dette vil ha konsekvenser for elever, ansatte og lokalmiljø, men det går en grense for hvor liten en videregående skole kan være. Dette mtp fagtilbud, lærings/skolemiljø og lærernes fagmiljø. Ikke alt kan løses med tidligere opplæring i bedrift.

2b: Hvordan ivaretar vi trøndelagssamfunnets beste? Og hva legger du i trøndelagssamfunnets beste?

Bolyst gjennom attraktive nærmiljø og lokalsamfunn. God tilgang på arbeidskraft for både offentlig og privat sektor. Et rikt kulturtilbud, og en stor frivillighet som utfyller tilbudet for innbyggerne. De videregående skolene må ha et skoletilbud som er forutsigbart fra år til år, høy kompetanse i fagmiljøene som gir elevene god kvalitet i undervisning/opplæring. Dette skapes gjennom dialog mellom forvaltningsnivåene, gode rammer fra skoleeier, god ledelse, attraktive arbeidsplasser ved skolene som igjen bidrar til god rekruttering. Elevene får en utdanning (og dannelse) av høy kvalitet, der forskjeller i bosted ikke skal avgjøre hva du mottar (likeverdighet). Med lavere elevtall og nedskalert økonomi vil det dessverre ikke være til å unngå at skoleeier legger ned skolesteder og samler tilbud på færre skoler. Det er ikke mer å ta ned i budsjettene til skolene, og da er dessverre skolestruktur og færre skolesteder ett av flere grep som vil bidra til å løse dagens utfordringer. Fylkesdirektøren har pekt på utredning av skolestruktur og/eller tilførsel av ressurser til videregående opplæring som nødvendige grep de to siste fylkestingsperiodene. Når elevtallet går ned og tilførsel av statlige overføringer dermed går ned, er det åpenbart at skolestruktur må utredes.

2c: Hvordan ta i bruk kompensierende tiltak for elever ved endring av skole- og tilbudsstruktur?

Kompensierende tiltak for elever ved endring av skole- og tilbudsstruktur: Om tilbud på det som i dag er nærskolen forsvinner bør tiltak som Forbedret skoleskyss, oppfølging av hybelboere, forsterket hybel for de yngste/elever som trenger det, og en organisering av undervisningen som innebærer at elever kan være mer hjemme, er alle tiltak som bør vurderes. Lavere elevtall i klasser på vg1 bør aksepteres slik at elever kan bli ett år eldre før de flytter på hybel. Et utvidet nettskoletilbud bør også tas inn her. En bør likevel være varsom med for mye hjemmeskole eller digital undervisning, da det er viktig for elevene å høre til i et fysisk skolemiljø.

2d: Har du noen innspill til vårt forslag til oppsummering av skolefaglige vurderinger ved endring av opplæringstilbud og skolestruktur i regionen i vedlegg 2, kapittel 12?

MUSIKKTILBUDET: Strinda ønsker alternativ 3: en kombinasjon av alternativ 1 og 2, ved å legge ned bare ett musikktilbud i fylket, og i mindre grad redusere elevsatsen enn foreslått i alternativ 1. - Kvaliteten opprettholdes langt på vei i musikktilbudene ved dette alternativet. - Vi kan beholde en noenlunde spredning av musikktilbudet i Trøndelag, noe som også er viktig for kulturtilbudet i regionene.

BYÅSEN VIDEREGÅENDE SKOLE

Type innsender: Offentlig videregående skole i Trøndelag

Kontaktperson: Frode Øren

Stilling: Rektor

Region: Trondheim

1a: Hva mener du om forslag til alternative endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforberedende for skoleåret 2027-2028?

Vi støtter alternativ II i kapittel 3.1 og den vurderingen fylkesdirektøren gir. Vi må ha krav til bedre oppfylld av grupper en vi har i dag. Det må samtidig følges opp slik det foreslås med en endring i ressurstilodelingsmodellen, og en grense for igangsetting av tilbudet. Vi støtter forslaget i punkt 3.2 med at det legges ned små grupper på VG2 YF. De justeringene som foreslås er lite inngripende samtidig som det gir sparing. Det gir også en bedre forutsigbarhet i tilbudet på den enkelte skolen. Det gir en myk start på prosessen som foreslås i kapittel 3.1. Byåsen mener det må vurderes samme tankegang for VG2 og VG3 ST. For de minste skolene tilbys VG1 i tråd med tankegangen for YF, mens VG2 og VG3 tilbys på naboskolene. En samordning/sammenslåing av VG2 og VG3 ST vil gi større og mer robuste fagmiljøer, samtidig som det er et godt bidrag for å nå målsettingen om sparing. Vi kan ikke se at det er vanskeligere for en VG2 elev ST å bo på hybel enn en VG2 YF elev. På generelt grunnlag bør dette spørsmålet drøftes: Hva kreves av minste elevtall for å opprettholde en kvalitet på YF-opplæringa og SF opplæringa både faglig og sosialt?

1b: Hva mener du om de foreslåtte endringene i satsningen på idrett i Trøndelag?

Spisset toppidrett er fornuftig å kutte. Dette er et ekstratilbud som ikke er hjemlet i opplæringsloven. Det pekes på konkurranse fra private aktører. De tilbyr ikke idrettsfag, men studiespesialiserende med toppidrett som valgfritt programfag. De tilbyr altså et annet konsept der det i utgangspunktet ligger færre treningstimer i uka enn på idrettsfag og det bør TRFK klare å konkurrere med.

1c: Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

1: redusere summen skolen får per elev (da kan tilbudet bestå, men det kan gå utover kvaliteten på den praktiske undervisningen)

1d: Hvordan skal vi dimensjonere tilbudet om påbygging til generell studiekompetanse i framtiden?

Det er for mange plasser på påbygg. Å komme inn på påbygg med for svakt grunnlag og ikke gjennomføre er et tap både for eleven og TRFK. I forhold til tabell 6 er det omtrent 5 klasser (150 elever) for mye. Er det mulig å legge inn karakterkrav i inntaksforskriften? Om det ikke er mulig å legge inn karakterkrav i forskriften må det reduseres med antall

plasser/klasser slik at elevene må ha mer enn 35 poeng for å komme inn. Det bør derfor tas bort minimum 150 plasser.

1e: Hvordan bør vi plassere skoletilbud til elever med individuelt tilrettelagt opplæring (ITO), og hvilke tilbud bør vi flytte ut av skolene?

Byåsen vgs er direkte berørt i forslaget til plassering av ITO. ITO kategori A elever krever både spesialkompetanse og tilrettelagte lokaler så det bør samles på noen skoler i Trondheim. Vi viser til sak 43/26 i hovedutvalg for utdanning. For sammensetningen av i tilbudet på Byåsen vgs er det svært viktig at Trøndelag høyere yrkesfagskole (THYF) flyttes ut av Byåsen vgs for å gi plass til den foreslåtte utvidelsen av kapasitet på ITO. Vi ønsker å beholde de utdanningsprogrammene vi har og ikke komme i en situasjon der økning i antall ITO- elever gjør at skolen mister attraktive tilbud. ITO kategori B, også kalt TO, bør alle skolene i Trondheim bør ha. Dette tilbudet krever ikke samme tilpasning av arealer, men det krever spesialkompetanse, om ikke i samme grad som kategori A. Denne kompetansen bør bygges på alle skoler. Vi ser både en økning i antall TO-elever, men også en stor økning i elever som er i grensen mellom TO og ordinært løp. Å bygge kompetanse for å klare å gi denne elevgruppen et godt opplæringstilbud blir enda viktigere framover. Det er viktig at vi deler på denne utfordringen slik at vi ikke får nærmest spesialskoler i Trondheim. TO – elevene gir også et fint mangfold i elevmiljøet.

1f: Hvordan bør vi dimensjonere tilbudet ved Olav Duun videregående skole? Bør vi gå for alternativ 1 eller alternativ 2 i forslaget?

Vi støtter alternativ II. Tilbudsstrukturen i Namdalen må sees i sammenheng før man gjør valg for utbedring/bygging på Olav Duun. De valgene som gjøres har betydning for regionen og skoleøkonomien i fylkeskommunen, så valget må stå seg i mange år. Før det fattes et vedtak bør det gjøres et grundig arbeid der skolene i Namdalen involveres slik det foreslås fra opplæringsdirektøren.

1g: Er utdanningstilbudene innen videregående opplæring for voksne i overensstemmelse med arbeidslivets behov, skolens opplæringskapasitet og arbeidslivets opplæringskapasitet i Trøndelag?

På generelt grunnlag må dimensjoneringen i voksenopplæringen harmonere med dimensjoneringen i ungdomsopplæringen. Bransjen må være tydelige støttespillere slik at vi treffer med at det faktisk finnes nok lærlingeplasser både til ungdom og voksne.

2a: Hvordan skal vi oppnå målsetningene, gitt de nye rammevilkårene?

Det er ikke mulig å opprettholde kvalitet uten strukturendringer og på sikt skolenedleggelse slik økonomi og elevtallsutviklingen er. Det er ikke mulig å ta mer med ostehøvelprinsippet. Nullalternativet er seigpining av skolene og er gradvis forringelse av kvalitet. Vi er allerede godt i gang med å senke kvaliteten med de siste års ostehøvelsparing. Vi mener smertegrensen er nådd for elevene i Trondheim. Gruppene er fulle, og vi er på

minimum med lærertetthet allerede. Det må tas tydelige grep for å sikre likeverdig opplæring og elevoppfølging i Trøndelag.

2b: Hvordan ivaretar vi trøndelagssamfunnets beste? Og hva legger du i trøndelagssamfunnets beste?

Skolene må tilby opplæring av god kvalitet og med likeverdig oppfølging. For å tilby god kvalitet trengs store nok fagmiljøer. Det gjelder både godt kvalifiserte lærere og godt kvalifisert lag rundt eleven. Det samme gjelder tilgang til godt og oppdatert utstyr. Gode skoler kjennetegnes ved sterke profesjonsfellesskap, da må det en vis størrelse til. Elevene i TRFK skal motta likeverdig oppfølging. Byåsen vgs mener vi i dag har vi gått over en grense for hva som er akseptabel forskjell i oppfølging av elever på store byskoler og distriktsskoler. Å gi elevene tett oppfølging blir for ulikt en gruppe på 5 YF elever og en gruppe på 15 YF elever, eller 7 elever på ST mot 30 elever i klassene på byskolene. I praksis betyr det mye mindre oppfølging for en elev i Trondheim eller at lærerne må jobbe gratis for å kompensere for store grupper.

2c: Hvordan ta i bruk kompenserende tiltak for elever ved endring av skole- og tilbudsstruktur?

Trøndelag nettskole er et viktig bidrag og tilbudet bør styrkes. Nettskolen er viktig for å tilby en akseptabel valgfrihet i programfag på Studieforberedende. Dette gjelder særlig for distriktsskoler. Men også for store skoler er tilbudet i Nettskolen viktig for å øke valgfriheten av programfag. I høst er det Steinkjer, Heimdal, Strinda og Thora Storm som har klart flest elever i Nettskolen. Nettskolen vil også ha en viktig rolle for mindre fag og fag dere det er vanskelig å finne kvalifiserte lærere. Rettslære er et eksempel på et fag der det er vanskelig å finne kvalifiserte lærere. Det er nå over 60 elever fra hele fylket som tar rettslære i nettskolen dette skoleåret.

CISSI KLEIN VIDEREGÅENDE SKOLE

Type innsender: Offentlig videregående skole i Trøndelag

Kontaktperson: Arild Ofstad

Stilling: Rektor

Region: Trondheim

1a: Hva mener du om forslag til alternative endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforberedende for skoleåret 2027-2028?

1. Fylkesdirektøren ønsker innspill fra høringsinstansen på forslag til alternative endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforberedende for skoleåret 2027-2028. Med bakgrunn i ønsket om større balanse mellom YF og SF, samt økonomiske besparelser, støtter vi generelt de endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforberedende som foreslås de kommende årene. Cissi Klein støtter tiltak som beskrevet i Alternativ II under 3.1, det vil si økte krav til oppfylling av klasser. I praksis vil dette bety større grad av arbeidsdeling mellom skoler i distriktene på VG2 YF. Vi støtter også at VG1 fortsatt bør ha et bredt tilbud slik at flest mulig elever kan bo hjemme det første året de er elever i vgs. Videre støtter vi større arbeidsdeling mellom skoler på hele programområder i Trondheim for å bygge sterke fagmiljøer. Men: Vi er usikre på om det er stor elevmobilitet mellom bydeler, dvs. om elever vil reise til andre siden av byen for å gå på ett spesifikt tilbud, eller om de heller velger noe annet på nærskolen. Dette kan få konsekvenser for rekrutteringen til enkelte bransjer (eksempel her kan være RM på Byåsen). Vi støtter fylkesdirektørens alternativ med å redusere antall plasser på yrkesfag med 90 elevplasser. Parallelt må ST gjøres mer attraktivt slik at elever ser det som et bedre alternativ enn å kombinere YF og 3PB. Kapasitet på PB3 må også reduseres, og man må vurdere nøye hvor dette tilbudet skal finnes. Vi er usikre på om det å samle SF på enkelte skoler i distriktet vil gi økt andel elever på SF. Det kan fort slå motsatt ut, at elever heller søker andre tilbud på nærskolen.

1b: Hva mener du om de foreslåtte endringene i satsningen på idrett i Trøndelag?

Man bør ta ned kostnadene på de dyreste tilbudene, dvs. spisset toppidrett.

1c: Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

1: redusere summen skolen får per elev (da kan tilbudet bestå, men det kan gå utover kvaliteten på den praktiske undervisningen)

1d: Hvordan skal vi dimensjonere tilbudet om påbygging til generell studiekompetanse i framtiden?

Påbygg 3 bør reduseres og samles med det formål å få en større andel elever ut i lære, samt øke gjennomføringen. Videre bør flere direkte inn på ST dersom målet uansett er generell studiekompetanse. Det kan tenkes at dette bør tas gradvis slik at man ser hvilken effekt det

har på elevenes søkeratferd. Uansett bør det dimensjoneres slik at elever som har lav sannsynlighet for å fullføre ikke får anledning til å starte på 3PB (typisk luke ut snitt under 3-3,5). Det er noe uklart for oss hva som vil skje med de elevene som ikke blir formidlet til læreplass etter fullført VG2 YF, disse har jo ofte måttet ta til takke med PB3 som en slags plan B. VG3 i skole er et alternativ – det er heller ingen billig løsning.

1e: Hvordan bør vi plassere skoletilbud til elever med individuelt tilrettelagt opplæring (ITO), og hvilke tilbud bør vi flytte ut av skolene?

Vi kommenterer kun på Trondheim: Prinsipielt mener vi at alle skoler i Trondheim ideelt sett bør ta sin del av denne elevgruppen (kategori B). Det er svært vanskelig å mene noe om hva som skal skje ved de ulike skolene da vi ikke har detaljkunnskaper om hvilke muligheter som finnes ved de ulike enhetene.

1f: Hvordan bør vi dimensjonere tilbudet ved Olav Duun videregående skole? Bør vi gå for alternativ 1 eller alternativ 2 i forslaget?

Vi støtter fylkesdirektøren i alternativ 2: Man bør vurdere fordelingen av tilbud mellom skolene i Namdalen før byggeprosjektet vedtas. Selv om prosjektet er knyttet til en skole i en region vil det påvirke økonomi og drift ved skoler i hele fylket.

2b: Hvordan ivaretar vi trøndelagssamfunnets beste? Og hva legger du i trøndelagssamfunnets beste?

Cissi Klein mener at det ikke er mulig å fortsette med generell barbering av elevsatsene. Hva skal man gjøre når det er 32 elever i alle klasserom på SF og 16 i alle klasser på YF (allerede overbook), og fellesfaggrupper er slått sammen på alle nivåer? Det er ikke mer å ta bort. Dersom trøndelagssamfunnets beste skal ivaretas må det tas strukturelle grep for å få til bærekraftig drift. Det betyr at hele fylkets demografi må hensyntas når framtidig skolestruktur skal vedtas. Dersom flest mulig elever skal bli til kvalifisert arbeidskraft må man legge kvalitet i opplæringen til grunn. Det krever at det finnes ressurser i de skolene vi har. Da må det tas hensyn til hva som er lovpålagt og ikke, demografi og verdiskaping. Det er da det blir vanskelig.

2d: Har du noen innspill til vårt forslag til oppsummering av skolefaglige vurderinger ved endring av opplæringstilbud og skolestruktur i regionen i vedlegg 2, kapittel 12?

Oppsummeringen i tabellen ser fornuftig, og vi har oppsummert det slik for vår egen del: Kolonne 1: Nullalternativet er oppskriften på seigpining og utarming av alle skolene. Kolonne 2: Ja, tilbud må samles og fylles opp i så stor grad som mulig. Jo mer man får til her, jo mindre dramatisk må man gå til verks lenger i kolonne 4. Kolonne 3: Organisatorisk sammenslåing er noe vi ikke ser som en god og langsiktig løsning. Kolonne 4: Til syvende og sist er nedlegging av enheter ikke til å unngå gitt framtidens elevtallsutvikling.

TRONDHEIM VOKSENOPPLÆRINGSSENTER VIDEREGÅENDE SKOLE

Type innsender: Offentlig videregående skole i Trøndelag

Kontaktperson: Kjell Inge Breivoll

Stilling: Rektor

Region: Trondheim

1g: Er utdanningstilbudene innen videregående opplæring for voksne i overenstemmelse med arbeidslivets behov, skolens opplæringskapasitet og arbeidslivets opplæringskapasitet i Trøndelag?

Det er viktig å se på dimensjoneringen på Helse- og oppvekstfag vg1 t i sammenheng med hva Utdanningsdirektoratet beslutter av innføring av MVOV på barne- og ungdomsarbeiderfaget. Når det gjelder fellesfag og nettskolen så mener vi at det er fortsatt klokt at det finnes stedlig undervisning i tillegg til et supplement fra nettskolen for fleksibilitet til voksne som trenger det. Dette gjelder både fellesfag yrkesfag og modul for norsk og samfunnskunnskap. Trondheim voksenopplæringssenter vgs har de siste årene bygget opp kompetanse på fleksible modeller for opplæring til voksne i hele fylket. Det er mange varianter og organisering av denne type opplæring som vi har etablert god kompetanse og profesjonsfellesskap på. Denne kompetansen ønsker vi beholde og stiller gjerne opp til leveranse av barne- og ungdomsopplæring for en større region enn vår egen.

SKJETLEIN VIDEREGÅENDE SKOLE

Type innsender: Offentlig videregående skole i Trøndelag

Kontaktperson: Edward Georg Hagen

Stilling: Rektor

Region: Trondheim

1a: Hva mener du om forslag til alternative endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforberedende for skoleåret 2027-2028?

Fagtilbudet må dimensjoneres i samarbeid med kommuner og næringsliv og være i tråd med behovet for arbeidstakere

1b: Hva mener du om de foreslåtte endringene i satsningen på idrett i Trøndelag?

Kostnadene til faget må ikke gå på bekostning av andre utdanningsprogram. Det er en god løsning å samle utdanningsprogram på færre skoler i Trondheim

1c: Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

1: redusere summen skolen får per elev (da kan tilbudet bestå, men det kan gå utover kvaliteten på den praktiske undervisningen)

1d: Hvordan skal vi dimensjonere tilbudet om påbygging til generell studiekompetanse i framtiden?

Påbygging til generell studiekompetanse (PB) er et viktig tilbud til elever som ønsker å kvalifisere seg for høyere utdanning. Tilbudet tiltrekker seg i hovedsak to elevgrupper. Den ene består av målbevisste elever som ønsker gode resultater for å komme inn på bestemte studier. Den andre består av elever som opplever at det er utfordrende å fortsette i lærefaget, eller som er usikre på muligheten for å få læreplass. Antall elevplasser på påbygging i regionen bør dimensjoneres bedre i forhold til søkertall og elevenes forutsetninger for å fullføre. En mer samordnet dimensjonering og inntakspraksis kan bidra til høyere gjennomføring. Tilbudene ved skolene må ses i sammenheng. I dag fungerer ikke inntaket godt nok regionalt. Skjetlein videregående skole har hatt ledig kapasitet samtidig som skoler i Trondheim har vært oversøkt og enkelte elever har stått uten tilbud. Det er viktig at Skjetlein videregående skole beholder påbygging til generell studiekompetanse. Skjetlein er en av få videregående skoler i regionen uten studiespesialisering. Påbygging gir elevene ved skolens yrkesfaglige utdanningsprogram en naturlig vei videre til høyere utdanning. Elevene på påbygging har ofte en høyere gjennomsnittsalder og bidrar til et bredere og mer balansert skolemiljø. Tilbudet er også avgjørende for å opprettholde et robust fagmiljø for lærere i fellesfagene.

1e: Hvordan bør vi plassere skoletilbud til elever med individuelt tilrettelagt opplæring (ITO), og hvilke tilbud bør vi flytte ut av skolene?

Ved å samle enkelte utdanningsprogram på færre skoler i Trondheim kan det frigjøres arealer til elever som har behov for individuelt tilrettelagt opplæring, særlig når elevtallet begynner å gå ned. Det er samtidig viktig at denne elevgruppen får et tilbud ved flere skoler. En god fordeling bidrar til inkluderende og mangfoldige elevmiljøer og hindrer at ansvaret og kompetansebehovet konsentreres ved noen få skoler. Skjetlein videregående skole opplever at skolen i økende grad får en rolle som regionalt tyngdepunkt for individuelt tilrettelagt opplæring. Dersom denne utviklingen blir for sterk, kan det skape et inntrykk av Skjetlein som en spesialskole. Dette kan virke stigmatiserende og påvirke skolens omdømme og attraktivitet blant primærsekkere, særlig til naturbruk. Vi har ikke dokumentasjon som bekrefter en slik sammenheng, men opplever dette som en reell bekymring som bør undersøkes og tas med i vurderingen av framtidig skole- og tilbudsstruktur.

1f: Hvordan bør vi dimensjonere tilbudet ved Olav Duun videregående skole? Bør vi gå for alternativ 1 eller alternativ 2 i forslaget?

Vi støtter alternativ 2. Tilbudsstrukturen i Namdalen må sees i sammenheng før former framtidig Olav Duun skole. De valgene som gjøres har betydning for regionen og skoleøkonomien i fylkeskommunen, så valget må stå seg i mange år. Før det fattes et vedtak bør det gjøres et grundig arbeid der skolene i Namdalen.

1g: Er utdanningstilbudene innen videregående opplæring for voksne i overensstemmelse med arbeidslivets behov, skolens opplæringskapasitet og arbeidslivets opplæringskapasitet i Trøndelag?

Vår skole tilbyr utdanning innen landbruk for voksne. Dette er et vellykket tilbud med mange søkere. Vi er prisgitt finansiering over jordbruksoppgjøret. Det er viktig at dette videreføres. På grunn av beliggenhet, kapasitet og busstransport er ikke vår skole godt egnet for fleksible løp for voksne

2a: Hvordan skal vi oppnå målsetningene, gitt de nye rammevilkårene?

Ressursene kan utnyttes bedre gjennom: - sterkere samarbeid og tydeligere arbeidsdeling mellom skolene - samordning av små og sårbare tilbud der dette er faglig og geografisk forsvarlig - bedre utnyttelse av eksisterende bygg, utstyr og kompetanse - fleksible opplæringsmodeller og tettere samarbeid med arbeidslivet - tidlig og systematisk oppfølging for å forebygge fravær og frafall - investeringer som reduserer framtidige drifts- og vedlikeholdskostnader

2b: Hvordan ivaretar vi trøndelagssamfunnets beste? Og hva legger du i trøndelagssamfunnets beste?

Med trøndelagssamfunnets beste mener vi en skolestruktur som sikrer relevant kompetanse, høy gjennomføring og bærekraftig ressursbruk i hele fylket. Landbruksutdanningen må prioriteres fordi den er avgjørende for matsikkerhet, beredskap og grønn omstilling. Dette krever at robuste fagmiljøer, produksjoner og spesialiserte anlegg bevares og videreutvikles. Det er også viktig å ivareta to likeverdige tilbud nord og sør i fylket. Skolestrukturen må samtidig vurderes helhetlig og ikke bli en kamp mellom by og distrikt. Distriktsskolenes betydning for lokalsamfunnene må anerkjennes, men skoler og tilbud uten et bærekraftig elevgrunnlag kan ikke opprettholdes på bekostning av kvaliteten og kapasiteten ved byskolene. Ressursene må fordeles etter dokumenterte behov, faglig kvalitet og langsiktig bærekraft.

2c: Hvordan ta i bruk kompenserende tiltak for elever ved endring av skole- og tilbudsstruktur?

Prosjekt styrka landbruksutdanning Mære-Skjetlein GK jobber med å se på muligheter for lokal opplæring med støtte fra skoler som har bredere tilbud av fagkompetanse. Dette er et samarbeid mellom skoler med likt tilbud med mål om å kunne gi kompetanse innen vg2 landbruksfag. Det kan høstes erfaringer fra dette prosjektet inn i annen fagopplæring. Opprette hybelhus/internat med miljøstøtte, offentlig eller i samarbeid med privat aktør. Modulbasert opplæring der elever kan ha praktisk opplæring i bedrifter i hjemmeområdet og fagsamlinger ved en skole i perioder. Om fagsamlingene ruller innen ulike fag kan arealet ved den enkelte skole begrenses.

2d: Har du noen innspill til vårt forslag til oppsummering av skolefaglige vurderinger ved endring av opplæringstilbud og skolestruktur i regionen i vedlegg 2, kapittel 12?

Overbooking Overbooking i yrkesfag skaper utfordringer både i klasserom og, særlig, i verksteder og andre praktiske opplæringsarenaer. Ved vår skole er det nye undervisningslokaler i BA og TI, disse er dimensjonert for 15 elever. Når elevtallet overstiger denne kapasiteten, oppstår det utfordringer knyttet til areal, antall arbeidsstasjoner, lærertetthet og ikke minst muligheten for forsvarlig oppfølging. Dette er spesielt kritisk i fag der elevene bruker maskiner og annet arbeidsutstyr som kan innebære fare. Elevene må få nødvendig opplæring, og det må settes av tilstrekkelig tid til å innarbeide trygge arbeidsrutiner. Overbooking må derfor vurderes opp mot kravene til risikovurdering, opplæring og forsvarlig bruk av arbeidsutstyr, jf. forskrift om utførelse av arbeid, kapittel 10. Det er forståelig at skolene overbookes for å ta høyde for forventet frafall. I oversøkte yrkesfag er det imidlertid ofte få elever som slutter, samtidig som eventuelle ledige plasser raskt kan fylles fra venteliste. Det bør derfor utvises større tilbakeholdenhet med overbooking i yrkesfag. Inntaket må ta utgangspunkt i den faktiske kapasiteten i verksteder og praktiske opplæringsarenaer, slik at hensynet til kvalitet og sikkerhet blir ivaretatt. Inntaksregioner Elevgrunnlaget ved bygg- og anleggsteknikk og teknologi- og industrifag består i hovedsak av elever fra Trondheimsregionen, men skolen har også en betydelig andel elever fra Skaun kommune og øvrige deler av Trøndelag sør. Ved dimensjonering av utdanningstilbud og vurdering av eventuelle nye skoler må det derfor legges til grunn et større geografisk område enn Trondheim alene. Skjetlein

videregående skole må ses i sammenheng med den samlede skole- og tilbudsstrukturen i Trøndelag sør. Dagens inntaksordning kan føre til at elever som ikke får plass ved nærskolene eller andre omliggende skoler, i stor grad blir tilbudt plass ved Skjetlein. Dette kan over tid gi en skjev elevsammensetning og en uforholdsmessig konsentrasjon av elever med behov for tett oppfølging. En slik utvikling kan påvirke skolemiljøet, ressursbehovet og skolens attraktivitet blant primærseøkere. Den kan også forsterke oppfatningen av Skjetlein som en skole med en særskilt regional funksjon for elever med omfattende oppfølgingsbehov. Konsekvensene av inntaksordningen bør derfor inngå i vurderingen av framtidig skole- og tilbudsstruktur.

ST. OLAVS HOSPITAL HF

Type innsender: Organisasjon/kommune/fagskole/øvrig skole eller utdanningsinstitusjon

Kontaktperson: Lisa Kristina Bjørnstrøm

Stilling: Seksjonsleder Seksjon for fagopplæring St.Olavs hospital HF

Region: Trondheim

1a: Hva mener du om forslag til alternative endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforberedende for skoleåret 2027-2028?

Vi mener det er viktig å opprettholde en god balanse mellom yrkesfaglige og studieforberedende utdanningstilbud. Samfunnet har behov for både fagarbeidere og personer med universitets- og høyskoleutdanning, og vi er enige i at det er krevende å dimensjonere tilbudene riktig når det samtidig forventes mangel på arbeidskraft innen mange yrkesgrupper i årene som kommer. Vi er usikre på om en reduksjon i antall plasser på yrkesfag alene er den beste løsningen. Færre yrkesfagplasser kan føre til færre lærlinger og på sikt redusert tilgang på fagarbeidere. Samtidig ser vi utfordringen med at mange elever velger påbygg etter Vg2 i stedet for læreplass. Vi støtter vurderingen om at det er mulig å opprettholde antallet lærlinger selv med en reduksjon i antall plasser på yrkesfag, dersom en større andel av elevene velger læreplass framfor påbygg etter Vg2. Vi mener det er positivt å legge til rette for å motivere flere elever til å gjennomføre et ordinært læreløp. Det er samtidig viktig å videreføre fleksible utdanningsløp som gir elevene flere veier fram til både fagbrev og studiekompetanse. Muligheten til å ta påbygg (Vg4) etter endt læretid, eller å gå videre til læretid etter gjennomført påbygg, bidrar til dette. Slike ordninger kan styrke rekrutteringen til læreplasser samtidig som elevenes framtidige utdanningsmuligheter opprettholdes. Samlet sett mener vi at framtidig tilbudsstruktur bør bidra til å sikre tilstrekkelig rekruttering både til fagarbeideryrker og til utdanninger på universitets- og høyskolenivå. Det er viktig å prioritere tiltak som styrker overgangen til læreplass og bidrar til at flere fullfører et yrkesfaglig løp.

1d: Hvordan skal vi dimensjonere tilbudet om påbygging til generell studiekompetanse i framtiden?

Vi støtter en moderat reduksjon i antall plasser på Vg3 påbygg dersom dette kan bidra til at flere elever fullfører fagbrev før de eventuelt går videre til høyere utdanning. Fagbrev kombinert med videre studier gir verdifull praksiserfaring og kompetanse som er etterspurt i arbeidslivet. Samtidig er vi bekymret for at en for sterk innsnevring av tilbudet kan få uheldige konsekvenser. For mange elever er kombinasjonen av to år på yrkesfag og ett år påbygg et bevisst utdanningsvalg, motivert av interesse for praktiske fag, ønske om arbeidserfaring og muligheten til senere å ta høyere utdanning. Dersom denne utdanningsveien blir vesentlig vanskeligere tilgjengelig, kan det påvirke både motivasjon og gjennomføring negativt. Vi mener derfor at dimensjoneringen bør balanseres slik at flere

motiveres til å fullføre fagbrev, samtidig som det opprettholdes et tilstrekkelig og fleksibelt tilbud om påbygg. En for sterk innstramming kan øke risikoen for frafall i videregående opplæring, noe som på sikt kan medføre betydelige kostnader både for den enkelte og for samfunnet. Det er samtidig viktig med god informasjon og karriereveiledning, slik at elever og foresatte kan ta informerte utdanningsvalg. Det må tydeliggjøres at påbygg ikke er den eneste veien til videre utdanning eller gode karrieremuligheter. Arbeidslivet har et stort behov for fagarbeidere, og fagbrev er en verdifull og fullverdig kompetanse i seg selv. Videre bør mulighetene for videre utdanning gjennom høyere yrkesfaglig utdanning (fagskole) synliggjøres bedre. Fagskoleutdanning gir fagarbeidere mulighet til videre spesialisering og kompetanseutvikling uten krav om generell studiekompetanse eller påbygg, og kan bidra til at flere ser verdien av å fullføre et yrkesfaglig løp

1g: Er utdanningstilbudene innen videregående opplæring for voksne i overenstemmelse med arbeidslivets behov, skolens opplæringskapasitet og arbeidslivets opplæringskapasitet i Trøndelag?

Vi vurderer at de foreslåtte utdanningstilbudene i hovedsak er i tråd med arbeidslivets kompetansebehov i Trøndelag. Satsingen på videregående opplæring for voksne og modulstrukturert opplæring kan bidra til økt gjennomføring, bedre omstillingsevne og økt tilgang på kvalifisert arbeidskraft. Samtidig er vi usikre på om dagens og framtidens opplæringskapasitet i arbeidslivet vil være tilstrekkelig dersom antallet voksne deltakere øker betydelig. Modulstrukturert opplæring framstår som en god løsning for mange voksne deltakere ved at den gir økt fleksibilitet og kan bidra til høyere gjennomføring. Det er imidlertid viktig at fleksibiliteten kombineres med god kvalitet i opplæringen og en sluttkompetanse som møter arbeidslivets behov. Fleksible opplæringsløp stiller økte krav til lærebedrifter, instruktører og veiledere, og forutsetter tilstrekkelige ressurser til oppfølging og kompetanseheving. Økt utdanningskapasitet må også følges av en tilsvarende styrking av opplærings- og praksiskapasiteten i arbeidslivet. Det er allerede betydelig press på praksisarenaene, særlig innen helse- og omsorgssektoren. Flere praksisplasser kan derfor ikke etableres uten at det følger nødvendige ressurser, tilstrekkelig veilederkapasitet og organisatoriske tiltak. For å lykkes med satsingen må kapasiteten og kvaliteten i skolene, lærebedriftene og praksisfeltet utvikles i takt med utvidelsen av opplæringstilbudet. Dette er avgjørende for å sikre både god kvalitet i opplæringen og tilgang på kvalifisert arbeidskraft i framtiden.

NIDAROS ISHOCKEYKLUBB

Type innsender: Organisasjon/kommune/fagskole/øvrig skole eller utdanningsinstitusjon

Kontaktperson: Anna Beatrice Storesund

Stilling: Prosjektleder Samme Drøm og leder privatmarked

Region: Trondheim

1b: Hva mener du om de foreslåtte endringene i satsningen på idrett i Trøndelag?

Endringsforslagene i fylkeskommunens spissede toppidrettssatsning inneholder gode intensjoner om ryddighet og rolledeling, men løsningen skaper en dyp bekymring for idretter og utøvergrupper som allerede står uten etablerte rammer. Når det foreslås at fylkeskommunen skal redusere sine kostnader ved kun å dekke aktiviteter i ren skoleregj, skyves et betydelig større økonomisk og organisatorisk ansvar over på idretten selv. For veletablerte idretter med god økonomi og tett samarbeid med olympiatoppen kan dette være overkommelig. For oppbyggingen av kvinne- og jentehockeyen i Trøndelag - en satsing som mangler tilrettelagte fylkeskommunale skoletilbud - vil en slik modell gjøre det nært umulig å tette etterslepet. Så kjære fylkespolitikere og saksbehandlere, Vi står foran et veiskille i trøndersk idrett. Når fylkeskommunen nå former tilbudsstrukturen i videregående opplæring fram mot 2040, må vi stille oss et helt grunnleggende spørsmål: Skal Trøndelag fortsette å være et fylke hvor unge jenter må pakke kofferten og flytte fra familien sin som 15-åringer for å kunne følge drømmen sin? I dag er svaret dessverre: JA! - det er et fylkespolitisk vedtak på det. Nidaros Hockey vil gi jenter og gutter like muligheter i vårt fylke. Gjennom prosjektet Samme Drøm jobber vi hver dag for å bygge et bærekraftig, profesjonelt og framtidsrettet tilbud for kvinnelige ishockeyspillere. Målet er å ha et lag for Kvinner Elite med oppstart sesongen 2027/2028. Et helt nødvendig steg for å klare dette er å sikre rammevilkår gjennom et videregående tilbud slik at dette blir en bærekraftig modell. I og med at alle våre talenter har måttet reise ut av fylket i over ti år, vil et attraktivt lokalt hockeygymnas være selve bærebjelken i et elitelag og i visjonen om å gi jenter samme drøm i Trøndelag. Sannheten om dagens situasjon er derimot brutal: jenter som ønsker å satse på ishockey får et systematisk nei av en fylkeskommunal monopol-modell, fordi de er jenter. Spørsmålet vi stiller, er om dette skal være ønsket politikk også fram mot 2040. Konsekvensen? Vi mister våre beste talenter ut av fylket til Østlandet, Vestlandet eller Sverige, rett og slett fordi Trøndelag ikke ser verdien i å tilby rammevilkårene de burde ha krav på og så absolutt fortjener. Dette er forskjellsbehandling satt i system vedtatt av Fylkestinget. 1. Det akutte behovet: Vi har ikke råd til å miste 2027/2028-kullet også! Dette handler ikke om en udefinert framtid, det handler om unge jenter i Trøndelag i dag. Neste skoleår (2027/2028) står vi overfor en eksepsjonelt talentfull og motivert gjeng med trønderske jenter som skal begynne på videregående skole. Dette er dedikerte utøvere som elsker idretten sin og som ønsker å satse for fullt. Slik situasjonen er nå, ser de ingen annen utvei enn å søke seg bort fra Trøndelag, bort fra familiene sine og bort fra nærmiljøet sitt for å oppfylle drømmen. Deres største ønske er å få bli her i byen og satse her hjemme, akkurat

slik guttene har muligheten til. Hvis vi ikke har et tilbud på plass allerede til skoleåret 2027/2028, tvinger vi denne generasjonen ut av fylket. Det kan vi ikke akseptere. Vi må gi dem muligheten til å drive med det de elsker - i eget fylke, nå!

2. Trøndelags gyldne mulighet: Fra råvareleverandør til nasjonalt kraftsenter Trøndelag har alt som skal til for å bli en ledende region innen ishockey i Norge. Vi har engasjementet, idrettskulturen og framfor alt en utøverbasis med et enormt, ubrukt potensial. År etter år produserer trøndersk breddehockey unike unge talenter, utøvere med rå vilje og kvalitet som gjør dem ettertraktet i hele Norden. Problemet er ikke at vi mangler talenter eller ambisjoner her i fylket. Problemet er at Trøndelag i dag fungerer som en ren råvareleverandør for resten av landet og Sverige. Når våre unge håp når videregående alder, tvinges de ut fordi rammevilkårene her hjemme stenger døren. Vi står nå overfor en gylden mulighet til å snu dette og løfte trøndersk idrett til neste nivå. Ved å gi jentene våre rammevilkårene de fortjener, gjør vi mer enn å stoppe talentflukten: Vi bygger et nasjonalt kraftsenter. Trøndelag kan ikke lenger systematisk vedta og se på at andre regioner former framtidens toppidrett - vi har potensialet og muligheten til å lede an.

3. Ishockey er en A-idrett - hvorfor forskjellsbehandles det i 2026? Ishockey har gjennom VM-bronse i vår tatt steget opp til å bli definert som en A-idrett hos Olympiatoppen nasjonalt. Ishockey er, gjennom volum og popularitet, et av lokomotivene til de private toppidrettsgymnasene Wang og NTG rundt om i Norge. Da Wang og NTG for et par år siden ønsket å etablere seg i Trøndelag, var de klokkeklare på at ishockey skulle være med - med et likt tilbud for jenter og gutter. Modellen deres gir lik tildeling til alle elever, uavhengig av kjønn eller valg av idrett. Dette tilbudet valgte fylkespolitikkerne aktivt bort til fordel for en monopol-modell med spisset toppidrett i fylkeskommunal regi (Trøndermodellen). Det var samtidig et valg om å videreføre en modell som gir ulike rammevilkår basert på idrett og som, mest kritikkverdig, stenger hockeyjentene helt ute. Trøndermodellen baserer lærertetthet på idrettens sannsynlighet for seniormedaljer, mens det her er snakk om elever i videregående skole som i andre sammenhenger defineres som barn (ref TV-streaming i idrettsanlegg). Å gi barn like muligheter bør gjelde uansett om skolen er offentlig eller privat. For gutter har ishockey kun klart å beholde hvert tredje talent i Trøndelag de siste tre sesongene. To tredjedeler har dratt til Wang, NTG eller Sverige da de opplever at rammevilkårene for satsing er langt bedre der. For jentene er tallet null, alle må dra. Dette er hva status er nå når man blikker inn i planen mot 2040.

4. Krav om nasjonal toppidrettslinje og likebehandling Vi ber ikke om spesialbehandling. Vi ber om likebehandling. A-idretter i Trøndelag nyter godt av etablerte løp, tilrettelagte nasjonale toppidrettslinjer og fylkeskommunal medvind. Ishockey, og spesielt kvinnehockeyen, har i lang tid kjempet i motbakke. Vi er en idrett i vekst med enorm lokal entusiasme, men uten tilrettelegging i skoletilbudet kapper vi beina under våre egne talenter. For at Trøndelag og Nidaros Hockey skal bli et kraftsenter for ishockey, må det opprettes/innlemmes et tilbud med status som nasjonal toppidrettslinje i ishockey som også kan ta inn elever fra andre fylker. Dette vil: Stoppe talentflukten: Gi trønderske jenter mulighet til å bo hjemme i sine trygge nærmiljø mens de satser på toppidrett. Tiltrekke kompetanse: Gjøre Trøndelag attraktivt for nasjonale talenter som vil kombinere utdanning og ishockey på toppnivå. Bygge bærekraftige fag- og idrettsmiljøer: Gi idretten den forutsigbarheten som kreves for å bygge et sterkt elitemiljø på kvinnesiden. Gi

Samme Drøm: Sikre at vi som klubb kan etablere et lag på øverste nivå slik at jenter som gutter kan drømme om å bli gode i eget fylke. En nasjonal toppidrettslinje er ikke spesialbehandling. Idretter som hopp, kombinert og alpint slipper inn utøvere fra hele landet. Forskjellen er at ishockey er en lagidrett. Det holder ikke å ta inn 2-3 jenter, de må ha et helt lag å utvikle seg sammen med. Handlingsplan og oppfordring Mangel på anlegg og utestenging fra Trøndermodellen har for lenge bremsset utviklingen i jente- og kvinnehockeyen. Nidaros Hockey gjør jobben på isen og i miljøet gjennom prosjektet Samme Drøm. Nå trenger vi at fylkets politikere gjør sin del og aktivt velger jentene - ikke som i dag ved å aktivt velge dem bort. Vi ber fylkestinget og administrasjonen om å: 1. Innlemme et helhetlig, nasjonalt innrettet toppidrettstilbud for ishockey med et tydelig øremerket løp for kvinner i tilbudsstrukturen. 2. Sikre at et fullverdig tilbud er på plass allerede fra skoleåret 2027/2028, slik at vi ikke mister dagens uvanlig talentfulle kull med trønderjenter. 3. Åpne for muligheten til landslinje også for ishockey gutter slik at vi får et nasjonalt konkurransedyktig tilbud. 4. Om fylket ikke makter å finansiere dette i Trøndermodellen: Inviter Wang/NTG til å etablere seg, eller tilrettelegg for en nasjonal linje på Trondheim Toppidrettsgymnas med spesialisering innen ishockey fra 2027/2028. Vi stresser at et tilbud for jentene allerede fra skoleåret 2027/2028 er helt nødvendig om vårt prosjekt Samme Drøm skal lykkes. Det er en stor og unik gruppe jenter som starter på videregående skole fra neste høst. La oss gi jentene våre en grunn til å bli i Trøndelag. La oss utnytte det enorme potensialet vi har, slutte å ekskludere dem på grunn av kjønn og valg av idrett, og start å gi jentene Samme Drøm som de så inderlig fortjener! Hilsen, Nidaros Hockey

2b: Hvordan ivaretar vi trøndelagssamfunnets beste? Og hva legger du i trøndelagssamfunnets beste?

Å ta vare på Trøndelagsamfunnets beste handler om å gjøre fylket vårt til et attraktivt sted å bo, vokse opp og utvikle seg i. Dette bør også gjelde uavhengig av kjønn og idrettsvalg. Trøndelag har en stolt tradisjon som et av Norges fremste idrettssentre, der idretten skaper samhold, bolyst og stolthet i lokalsamfunnet. Slik situasjonen er i dag, opplever vi imidlertid en alvorlig talentflukt. Unge ishockeyspillere - og spesielt jentene våre - tvinges ut av fylket i overgangen til videregående skole. I Trøndelag finnes det i dag et systematisk manglende tilbud for jenter over 15 år som ønsker å satse på ishockey i kombinasjon med skole. Dette fører til at 100 % av de kvinnelige talentene må pakke kofferten og flytte fra trygge nærmiljøer for å følge drømmen sin på Østlandet, Vestlandet eller i Sverige. Å miste disse dedikerte idrettsutøverne er definitivt ikke for trønderlagssamfunnets beste.

UTDANNINGSFORBUNDET TRONDHEIM

Type innsender: Organisasjon/kommune/fagskole/øvrig skole eller utdanningsinstitusjon

Kontaktperson: Gry Camilla Tingstad

Stilling: Lokallagsleder

Region: Trondheim

1a: Hva mener du om forslag til alternative endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforberedende for skoleåret 2027-2028?

Utdanningsforbundet Trondheim har tidligere år ikke levert innspill på høring om tilbudsstruktur i de videregående skolene. Med bakgrunn i den økonomiske situasjonen i fylkeskommunen – og ettersom nedgang i elevtall i liten grad vil ramme Trondheim – ønsker vi å komme med et overordnet innspill på vegne av alle videregående skoler i Trondheim. Vi velger derfor ut de kulepunktene som er relevante i en slik sammenheng. Etter flere år med et uttrykt ønske om å styrke yrkesfagene, er det svært uheldig om dette nå reverseres. Elevens beste må veie tyngre enn økonomi. I framtida er vi avhengige av dyktige fagarbeidere. Elever som i utgangspunktet er lite motivert for skole, vil trolig ikke klare å gjennomføre dersom de tvinges over på et studieforberedende tilbud.

1d: Hvordan skal vi dimensjonere tilbudet om påbygging til generell studiekompetanse i framtiden?

Det bør bli vanskeligere å begynne direkte på påbygg etter å ha tatt yrkesfag. En mulighet kan være at man må ta et fagbrev før man eventuelt kan ta påbygg.

1e: Hvordan bør vi plassere skoletilbud til elever med individuelt tilrettelagt opplæring (ITO), og hvilke tilbud bør vi flytte ut av skolene?

Utdanningsforbundet mener det er svært alvorlig at fullføringsreformen ikke er fullfinansiert fra staten. Er politikerne nasjonalt klart over hva de har vedtatt? Vi vil advare mot at de styrkede rettighetene til ITO skal finansieres av den eksisterende rammen til avdeling kompetanse. Fylkeskommunen står allerede i en svært krevende økonomisk situasjon. Det er uholdbart at ITO-tilbudet ikke er fullfinansiert. Vi er svært bekymret for at dette tilbudet vil ta av de ordinære budsjettene, som allerede er for trange. Våre innspill gitt situasjonen vi står i: Tilbudet til denne elevgruppa må fullfinansieres Det må tilsettes ansatte med riktig helsefaglig kompetanse for å gi disse elevene et tilbud som er tilpasset dem og deres behov. De videregående skolene som oppretter ITO-tilbud må ikke miste sin egenart som videregående skole. Eksisterende tilbud må ikke bli skvist ut for å gi rom til ITO.

1g: Er utdanningstilbudene innen videregående opplæring for voksne i overenstemmelse med arbeidslivets behov, skolens opplæringskapasitet og arbeidslivets opplæringskapasitet i Trøndelag?

Med tanke på elevenes beste, mener vi det er svært uheldig at dette tilbudet i økende grad blir digitalt. Vi vil anbefale en norm for gruppestørrelse for nettundervisning

2a: Hvordan skal vi oppnå målsetningene, gitt de nye rammevilkårene?

Byskolene ikke har mer å gå på. Overbooking, sammensatte grupper, uforsvarlig store grupper på verksted – mange elever som slutter, klasserom som ikke er dimensjonert for elevtallet, brudd på HMS - alt dette er en del av hverdagen for elever og lærere i de videregående skolene i Trondheim. På studieforberedende har klassene est ut. Det er vanlig med klasser på opp mot 35 elever. På samme måte som i grunnskolen mener vi det bør innføres en norm for gruppestørrelse både for YF og SF. Yrkesfaglærere varsler om store klasser i verksted der man ikke lenger er trygg på at sikkerhet knyttet til HMS er ivaretatt. Sammenslåinger av ulike yrkesfagklasser i fellesfag er svært uheldig – ulike læreplaner - kvaliteten i tilbudet til elevene reduseres kraftig. Effektiviseringa av tilbudet i Trondheim rammer kvaliteten i tilbudet til elevene og rammer det psykososiale læringsmiljøet. Situasjonen rammer også de ansatte: emosjonell belastning på grunn av for store klasser, for store kontaktlærergrupper - for liten tid til å utføre lærerjobben med god kvalitet, jamfør Arbeidsmiljøloven § 4-3. Skolebudsjettet i de videregående skolene i Trondheim må STYRKES slik at elevene får det lovpålagte tilbudet de har krav på. Vi trenger en minstenorm for lærertetthet både for YF og SF som sikrer kvaliteten i tilbudet til elevene i byskolene, og som ivaretar lærernes arbeidssituasjon på en bedre måte enn i dag.

PRIVATPERSON

Type innsender: Privatperson

Kontaktperson: Else Bø

Stilling:

Region: Trondheim

1c: Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

4: la musikktilbudet forbli uendret, og heller ta innsparingene ved å øke kuttene på spisset toppidrett, yrkesfag eller øke kravet til samling av klasser/oppfylning av tilbud primært i distriktene

2d: Har du noen innspill til vårt forslag til oppsummering av skolefaglige vurderinger ved endring av opplæringstilbud og skolestruktur i regionen i vedlegg 2, kapittel 12?

Kommentar om musikktilbudet: Flertallet av Creos tillitsvalgte for MDD mener det er riktig å gå for alternativ 4 - ingen endringer i musikk. Vi mener at vi ikke kan stå inne for de kuttforslagene som er skissert i alternativ 1-3. Etter vår mening vil disse tre forslagene ha for store ringvirkninger på den daglige driften og framtiden for Trøndelags musikk, dans og drama-tilbud. Våre argumenter er Nedleggelse av musikklinjer er vanskelig å reversere, og det vil ha store konsekvenser for de kulturelle lokalmiljøene i fylket. Rundt etablerte musikklinjer utvikles det faglige forbindelser til kulturskoler, profesjonelle musikere, ensembler, arrangører og andre kulturaktører. Hvis jobbene forsvinner så forsvinner også fagpersonene. Her kan eventuelt ulike kulturingsinstitusjoner gi egne konkrete eksempler på hvilke konsekvenser eventuelle kutt vil gi. Institusjoner i fylket som tilbyr høyere utdanning innen musikk spesielt vil miste store deler av rekrutteringsgrunnlaget til sine studier, med de ringvirkninger dette får. NTNU kan også anslå at rundt 75% av studentene som søker seg inn på musikkutdanningene kommer fra musikklinjene i fylket (viser til debattinnlegg i adressa fra Wenche Waagen 28.08.26). Her kan ulike utdanningsinstitusjoner gi konkrete eksempler. I 2030 kommer det en ny reform i den videregående skolen (KLAR 2030) hvor de studieforberedende utdanningsprogrammene skal omorganiseres, deriblant også Musikk, dans og drama. Creo mener det er smart å avvente store strukturelle endringer i tilbudet før vi vet hvordan framtidens MDD kommer til å se ut. Det kan få store konsekvenser for dans- og/eller dramalinjene som er tilknyttet en musikklinje om denne legges ned. Det vil være utfordrende både faglig og økonomisk å drive disse linjene, da en stor del av fagmiljøet blir borte og de gjenværende klassene vil få færre elever. Store kutt i elevsatsen på 10% eller mer vil få store konsekvenser for kvaliteten i utdanningen. For å gjennomføre disse kuttene blir man nødt til å gjøre strukturelle endringer i hvordan fordypningsinstrument (elevens valgte hovedinstrument) organiseres. Det totale timetallet må gå ned, og i verste fall organiseres i færre én til én-timer. Dette er bærebjelken i utdanningen, og den største grunnen til at elevene søker seg

inn. Kvalitet i undervisningen er ressurskrevende, men også absolutt nødvendig. MDD-tilbud i fylket har allerede blitt redusert betraktelig jfr. nedleggelse i Bjugn og Orkdal i løpet av siste årene. Fra 7 til 5 tilbud i dag, og nå foreslås det ytterligere kutt. Dette står i sterk motsetning til Trøndelagsplanen som ble vedtatt i Fylkestinget i 2018: I 2030 er kunst og kultur en viktig drivkraft for samfunnsutvikling i Trøndelag. Alle MDD-linjer har svært høy gjennomføringsgrad. Konsekvensene av å legge ned MDD linjer kan bli at elever som presses over på studiespesialisering bruker lenger tid på å fullføre, med de kostnader dette innebærer. Mange MDD-elever har opplevd sosiale utfordringer i grunnskolen. Når disse elevene kommer til et miljø der de endelig kan utvikle sine ferdigheter innen Musikk, Dans og Drama, og med fokus på mestring, samarbeid og samhold, opplever de aller fleste sterk skolemotivasjon og trivsel. Derfor gjennomfører de også, og får med seg generell studiekompetanse. Fylkesdirektøren ønsker innspill fra høringsinstansen på hvordan vi ivaretar trøndelagssamfunnets beste. Hva legger du i trøndelagssamfunnets beste? Her vil det være naturlig at den enkelte organisasjon svarer ut hvordan ulike kutt i MDD-tilbudet vil påvirke institusjonen og lokalsamfunnet rundt. Fylkesdirektøren ønsker innspill fra høringsinstansen på hvordan vi kan ta i bruk kompenserende tiltak for elever ved endring av skole- og tilbudsstruktur I dette punktet skrives det at deltakere fra de regionale folkemøtene i mai foreslår blant annet å redusere én-til-én-undervisning, og å innføre mer gruppeundervisning. Disse utspillene er ikke forankret i faglig kunnskap, og Creo mener det er viktig at man synliggjør viktigheten av å beholde denne undervisningspraksisen i utøvende fordypningsinstrument fra flere ulike hold innenfor kulturfeltet. Vi gjentar at dette er bærebjelken i utdanningen, og en del av fagets egenart. Tar man bort dette mister man kvaliteten i undervisningen, og også elevgrunnlaget.

PRIVATPERSON

Type innsender: Privatperson

Kontaktperson: Ingunn Harkjerr Halse

Stilling:

Region: Trondheim

1c: Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

4: la musikktilbudet forbli uendret, og heller ta innsparingene ved å øke kuttene på spisset toppidrett, yrkesfag eller øke kravet til samling av klasser/oppfylling av tilbud primært i distriktene

2d: Har du noen innspill til vårt forslag til oppsummering av skolefaglige vurderinger ved endring av opplæringstilbud og skolestruktur i regionen i vedlegg 2, kapittel 12?

Som forelder til en ungdom som nettopp har startet på musikklinja, er det bekymringsfullt å lese at det vurderes å kutte enda mer i dette tilbudet. Den korte tida vi har hatt erfaring med musikklinja har vi blitt utrolig imponert over hvor mye elevene allerede har lært, spennende prosjekter, faglig dyktige og inspirerende lærere, et godt læringsmiljø, ungdom som vil hverandre vel, har det gøy på skolen, blir godt kjent med klassen og også elever på eldre trinn. Pga få plasser var det vanskelig å få plass, og hen og flere av vennene måtte jobbe hardt gjennom store deler av ungdomsskolen for å få gode nok karakterer. På denne måten risikerer man å ekskludere elever med stort musikk talent som ikke klarer å få gode nok karakterer. Man risikerer også at middels skoleflinke elever gir opp og mister motivasjonen for skolearbeid allerede på ungdomsskolen. Det er en kjent sak at mange ungdommer idag strever med læring, motivasjon og psykiske problemer. Dette må man ta i betraktning og ikke bare se på antall elever. Å kutte i musikktilbudet og også andre praktiske linjer vil kunne føre til økte kostnader for å få ungdommene gjennom VGS og ut i arbeid. Dette er dårlig samfunnsøkonomi.

TILLER VIDEREGÅENDE SKOLE

Type innsender: Offentlig videregående skole i Trøndelag

Kontaktperson: Jon Anders Kleven

Stilling: Rektor

Region: Trondheim

1a: Hva mener du om forslag til alternative endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforberedende for skoleåret 2027-2028?

Vi ser nødvendigheten av å se på tilbudsstruktur innenfor et inntaksområde helhetlig. Dette må sikre at skolene har et robust og stort nok tilbud som sikrer bærekraftig drift, god og bred fagkompetanse og muligheter for stordriftsfordeler. Skolene må tilby både studieforberedende og yrkesfaglige program. Dette bidrar til et helhetlig og godt skolemiljø på alle skolene. For å sikre god oppfylling må det heller ikke opprettes nye klasser på samme trinn/programområde, så lenge det da er ledig kapasitet på andre skoler innenfor samme inntaksområde. Ved en økning av plasser innenfor studieforberedende, så er vi bekymret for elever med lavt inntaksgrunnlag og tilretteleggingsbehov som ikke vil være i stand til å gjennomføre et studieforberedende løp. Dette er elever som med fordel burde gått yrkesfag mot et lærlinge/lærekandidatløp. Det ville gitt en kortere vei til en yrkeskarriere enn at mange går studieforberedende og får rett på meropplæring og vil ha vansker med å fullføre. Det vil da være svært kostnadskrevende. Tiller videregående skole ønsker å kunne tilby idrettsfag volleyball og informasjonsteknologi og medieproduksjon med realfag fra neste skoleår. Dette vil bidra til et større idrettsfaglig miljø, i tillegg til e-sport, samt å styrke realfagene hos oss. Dette vil gi flere muligheter for IM-elevene våre, samt å styrke det studieforberedende tilbudet hos. I og med at medier og kommunikasjon fases ut, så er det et behov for styrke studieforberedende hos oss, og det gjøres med disse to styrkingene. Det vil være positivt for en mer rasjonell drift, fagmiljø og en jevnere kjønnsfordeling på skolen.

1b: Hva mener du om de foreslåtte endringene i satsningen på idrett i Trøndelag?

Vi mener at man bør kunne redusere ressursbruk på spisset toppidrett og heller styrke et breddetilbud innenfor idrettsfag.

1c: Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

3: lage en kombinasjon av alternativ 1 og 2, ved å legge ned bare ett musikktilbud i fylket, og i mindre grad redusere elevsatsen enn foreslått i alternativ 1

1d: Hvordan skal vi dimensjonere tilbudet om påbygging til generell studiekompetanse i framtiden?

Man bør redusere antallet påbyggsplasser innenfor et inntaksområde for å sikre høyere inntakssnitt og dermed høyere gjennomføring. En må også fylle opp klasser innenfor samme inntaksområde og ikke opprette nye klasser dersom det er ledig plass på andre skoler.

1e: Hvordan bør vi plassere skoletilbud til elever med individuelt tilrettelagt opplæring (ITO), og hvilke tilbud bør vi flytte ut av skolene?

Denne forventede økningen av ITO-elever bør fordeles på alle skolene. Kat B-elever kan være på alle skolene i inntaksregionen. Kat A-elever krever tilpassede arealer og vil være der det er bygd for det. En må samtidig se skoletilbudet og skolemiljøet under ett og unngå at de får preg av å være spesialskoler. Man må unngå å redusere det ordinære tilbudet for å øke kapasitet på ITO. Da bør man heller bruke paviljonger eller eksterne bygg. Dersom kapasiteten på ITO skal økes på Tiller vgs, så kan ikke det gå ut over det ordinære tilbudet. Da er det heller tannklinikken som må flyttes til annen lokasjon.

1f: Hvordan bør vi dimensjonere tilbudet ved Olav Duun videregående skole? Bør vi gå for alternativ 1 eller alternativ 2 i forslaget?

Tilbudsstrukturen må ses på i alle regioner for å sikre at det store nok og bærekraftige tilbud i hele fylket. Vi mener derfor at alt 2 der man samler tilbud vil være en riktig vei å gå for å sikre gode fagtilbud på skolene i denne regionen. Tilbudsstrukturen i Namdalen må dermed også ses på helhetlig.

1g: Er utdanningstilbudene innen videregående opplæring for voksne i overenstemmelse med arbeidslivets behov, skolens opplæringskapasitet og arbeidslivets opplæringskapasitet i Trøndelag?

Tiller vgs tilbyr en klasse innenfor byggfag-tømrer. Vi har kun kapasitet til det og alternerer mellom å tilby vo1 og vo2. Vi vurderer det slik at det pr nå er tilstrekkelig for å dekke behov i arbeidslivet innenfor denne fagretningen.

2a: Hvordan skal vi oppnå målsetningene, gitt de nye rammevilkårene?

For å kunne nå målsettinga med høy kvalitet i opplæring og høy gjennomføring, så er man nødt til å gjennomgå både tilbuds- og skolestruktur i fylket som helhet og i de ulike inntaksområdene. Man må samle en del tilbud i større grad for å sikre god kvalitet og robuste fagmiljøer som kan håndtere svingninger i elevtall. I Trondheim er det gjort mange grep tidligere for å rasjonalisere tilbudsstrukturen, men det er fortsatt et potensiale for å samle enkelte utdanningsprogram på færre skoler. Det må dermed sikres at de offentlige skolene i Trondheim har robuste fagtilbud innen både studieforberedende og yrkesfag, som står seg i konkurranse mot privatskolene. Fagtilbudet på de fylkeskommunale videregående skolene må ivareta likeverdighet mellom skolene, kjønnsbalanse, ivareta god integrering. Det er nødvendig å se på dagens skolestruktur. Det er svært krevende økonomiske rammer, spesielt for Trondheimsskolene for å kunne gi et forsvarlig tilbud. I stedet for å foreta prosentvise trekk, så må man se på skolestrukturen i fylket helhetlig. Det kan dermed være

aktuelt med skolenedleggelse for å sikre en robust skolestruktur i fylket med høy kvalitet. Vår vurdering er at det er lite å hente på samorganisere videregående skoler i Trondheim. Det kan imidlertid være et rom for rasjonalisering ved å samordne enkelte merkantile og administrative tjenester mellom flere skoler.

2b: Hvordan ivaretar vi trøndelagssamfunnets beste? Og hva legger du i trøndelagssamfunnets beste?

I Trøndelag er det avgjørende å utdanne framtidig arbeidskraft med god og relevant kompetanse. Det innebærer at vi må ha skoler og utdanningsinstitusjoner av høy kvalitet, som kan takle omstillinger og hele tiden være faglig oppdatert. Disse må også være av en viss størrelse slik at man sikrer både bredde og dybde i relevant fagkompetanse. Utdanningsinstitusjonene må være i områder der det ellers er bedrifter, næringsliv som skolene kan samarbeide tett med. Skolene kan dermed være en sentral bidragsyter for utvikling av lokalsamfunnet og Trøndelag som helhet.

2c: Hvordan ta i bruk kompenserende tiltak for elever ved endring av skole- og tilbudsstruktur?

Ved at flere blir nødt til å reise kollektivt, så innebærer det også en styrking av kollektivtilbudet slik at elever og ansatte lett kan komme seg til skolen. Hvordan dette løses vil variere mellom de ulike områdene, men i Trondheim vil nok mye knyttes til buss/tog og at rutene legges raskt inn mot skolene og mellom skoler. Det vil nok være behov for styrking av ressurs for oppfølging av hybelboere. Dersom flere elever skal bo på hybel, så vil det også innebære at flere av disse er sårbare og trenger oppfølging. Fylkeskommunen er også ansvarlig for å sikre en god overgang mellom grunnskole og videregående opplæring.

2d: Har du noen innspill til vårt forslag til oppsummering av skolefaglige vurderinger ved endring av opplæringstilbud og skolestruktur i regionen i vedlegg 2, kapittel 12?

Vi viser konkret til vårt forslag om å tilby idrettsfag volleyball og Informasjonsteknologi med realfag. Dette mener vi er i tråd med de føringene som ligger i denne saken, som vil styrke Tiller vgs med større og mer rasjonelle fagtilbud.

TRONDHEIM KOMMUNE

Type innsender: Organisasjon/kommune/fagskole/øvrig skole eller utdanningsinstitusjon

Kontaktperson: Mikael Lyngstad

Stilling: rådgiver

Region: Trondheim

1a: Hva mener du om forslag til alternative endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforberedende for skoleåret 2027-2028?

Trondheim kommune går sterkt imot forslaget om å redusere mellom 60 og 90 plasser på Vg1 yrkesfag fra høsten 2027 for å spare penger. Fylkesdirektørens begrunnelse om at yrkesfag må vike fordi en yrkesfagplass er dyrere enn en studiespesialiserende plass, representerer en kortsiktig budsjetttilpasning som vil få alvorlige samfunnsøkonomiske konsekvenser. Kutt i yrkesfagene vil redusere antallet lærlinger og forverre den allerede kritiske mangelen på faglært arbeidskraft. Det er et paradoks at fylkeskommunen foreslår å redusere yrkesfaglige plasser samtidig som fylkets egne utredninger slår fast at mangel på kompetanse og arbeidskraft er en av de største utfordringene for trøndersk økonomi og velferd i årene framover. I Trondheim er det dokumentert et stort, udekket behov for fagarbeidere innen teknologi, bygg, anlegg, samt barne- og ungdomsarbeidere og helsefagarbeidere. Likevel foreslås det konkrete reduksjoner i helse- og oppvekstfag i og rundt regionen. Å kutte utdanningstilbudet til sektorer som har stort behov for folk, undergraver kommunenes mulighet til å levere lovpålagte omsorgstjenester. Trondheim kommune mener at velferdens kjerneoppgaver, som eldreomsorg, skal vernes. Da kan ikke utdanningen av helsefagarbeidere bygges ned i fylket. Nasjonale trender viser også synkende rekruttering til tekniske yrkesfag. Teknologihovedstaden er avhengig av fagarbeidere som bygger og vedlikeholder løsninger framover. Mens distriktsregionene opplever dramatiske fall i ungdomskullet fram mot 2040, er nedgangen i Trondheim moderat. I tillegg er Trondheim den eneste regionen i fylket der over halvparten av elevene søker seg studieforberedende utdanningsprogram. Yrkesfagklassene i Trondheim bør derfor dimensjoneres opp og ikke ned.

1b: Hva mener du om de foreslåtte endringene i satsningen på idrett i Trøndelag?

Trondheim kommune støtter de foreslåtte endringene i satsingen på spisset toppidrett i Trøndelag. Trondheim kommune ser på idrett som avgjørende for å skape felles opplevelser, identitet og engasjement samt å utvikle god folkehelse. Idrett gjør bysamfunnet attraktivt for innbyggerne, jf. ambisjonene i byrådserklæringen og samfunnsplanen Trondheimsloftet. Toppidrett og tilrettelegging for at innbyggere skal kunne drive toppidrett mens de tar utdanning er en del av dette bildet. Så lenge det fortsatt tilrettelegges i det videregående utdanningsløpet for at elever som satser på en idrettskarriere, kan det være et godt tiltak for kostnadsreduksjoner å gjøre tydelig

ansvarsfordelingen mellom utdanningsinstitusjonene som tilbyr idrett og det som skjer i regi av idretten selv.

1d: Hvordan skal vi dimensjonere tilbudet om påbygging til generell studiekompetanse i framtiden?

Trondheim kommune mener at tiltakene bør rettes mot påbygging til generell studiekompetanse fremfor å ramme inntaket på Vg1 yrkesfag. Fylkeskommunen bør jobbe med en helhetlig struktur framfor ostehøvelkutt. Fylkesdirektørens egne tall avdekker en urovekkende sammenheng mellom lave grunnskolepoeng og manglende gjennomføring på påbygging. For disse elevene fungerer yrkesfag i praksis som en svært kostbar og ineffektiv omvei til en studiekompetanse de statistisk sett sjelden oppnår. De blir stående igjen med verken fagbrev eller studiekompetanse, noe som øker risikoen for varig utenforskap. Byrådet foreslår derfor å stramme inn på direkte påbygging rett etter Vg2. Ved å motivere yrkesfagelevne til å fullføre løpet ut i lære og ta fagbrev først, kan elever som ønsker studiekompetanse rutes direkte til studiespesialiserende løp fra Vg1. Fylkeskommunen vil kunne spare betydelige summer på at ineffektive eller avbrutte løp ikke påbegynnes. En slik omstilling vil også sikre flere lærlinger og fagarbeidere til det lokale arbeidslivet. Trondheim kommune ønsker et tett samarbeid med næringslivet og lærebedrifter. Selv om opplæring i bedrift isolert sett har en høyere kostnad per lærling for fylkeskommunen, vil dette være samfunnsøkonomisk langt mer bærekraftig. Fylkeskommunen må samarbeide tettere med opplæringskontor og lærebedrifter for å sikre en helhetlig opplæring og skaffe nok læreplasser i tillegg til karriereveiledning og foreldreinformasjon.

1e: Hvordan bør vi plassere skoletilbud til elever med individuelt tilrettelagt opplæring (ITO), og hvilke tilbud bør vi flytte ut av skolene?

Trondheim kommune støtter Fylkesdirektørens forslag om å utrede flytting av Trøndelag høyere yrkesfagskole (THYF) ut fra Byåsen videregående skole, slik at det kan frigjøre mer areal til elever med individuelt tilrettelagt opplæring. Dette spørsmålet har ikke et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag for å besvares godt ennå. Trondheimsskolen har imidlertid gode erfaringer med de tilretteleggingene som gjøres for ITO elever ved Byåsen videregående skole, og arbeidet skolen gjør for å gi elevene opplevelse av mestring og mer selvstendighet. En utredning av flytting av THYF fra Byåsen videregående skole med tanke på å frigjøre mer plass til elever med ITO, virker derfor velfundert.

1f: Hvordan bør vi dimensjonere tilbudet ved Olav Duun videregående skole? Bør vi gå for alternativ 1 eller alternativ 2 i forslaget?

Besvares ikke av Trondheim kommune

1g: Er utdanningstilbudene innen videregående opplæring for voksne i overenstemmelse med arbeidslivets behov, skolens opplæringskapasitet og arbeidslivets opplæringskapasitet i Trøndelag?

Trondheim kommune uttrykker bekymringer knyttet til forslaget i Vedlegg 4 om å redusere inntaket innen videregående opplæring for voksne (VOV). Kutt i voksenopplæringen rammer kjernen av Trondheimsloftets samfunns mål 2, En mangfoldig by med sterke fellesskap. VOV er et av de viktigste verktøyene vi har for integrering og for å få voksne innvandrere og de som trenger omskolering inn i det fellesskapet som arbeidslivet utgjør. Forslaget om å kutte fire grupper på Vg1 helse- og oppvekstfag ved Levanger, Steinkjer og TROVO vgs. vil begrense mulighetene for voksne til å omskolere seg til helsesektoren. Selv om barne- og ungdomsarbeiderfaget modulstruktureres slik at voksne går direkte inn i moduler utenom ordinær Vg1, må fylkeskommunen sikre at voksne som ønsker å ta andre sluttkompetanser som tannhelsesekretær, helsesekretær og apotektekniker, ikke mister tilbudet sitt. Tilbud om fellesfag er en forutsetning for at lærebedrifter skal ta inn unge fra utenforskapet. Bedriften kan gi opplæring i faget, men fylkeskommunen må ha fleksible tilbud om opplæring i fellesfag, både på skole og på nett slik at det kan tilpasses den enkeltes behov. Likedan er det avgjørende at fylkeskommune tilbyr opplæring i norsk og samfunnskunnskap for lærlinger som har modulstrukturert opplæring. Lærebedriften må få anledning til å bestille det tilbudet som passer for den enkelte. Dersom modulstrukturert opplæring skal bli effektiv og føre til fagbrev, bør eleven kun konsentrere seg om opplæring i faget som tilbys. Tilbud om opplæring i modulstrukturerte læreplaner må ikke være en begrunnelse for å redusere tilbudet om opplæring etter ordinær læreplan i faget for ungdom. Arbeidslivet trenger begge elevgruppene, både de voksne og de unge. Modulstrukturert opplæring kan velges først fra 19 år og en reduksjon i det ordinære skoletilbudet vil gjøre at arbeidslivet i Trondheim mister mange fagarbeidere fram mot 2030 mens ungdomskullene enda er i vekst.

2a: Hvordan skal vi oppnå målsetningene, gitt de nye rammevilkårene?

Trondheim kommune er svært bekymret for de foreslåtte kuttene, særlig innen yrkesfag. De foreslåtte kuttene vil ha konsekvenser for inkludering av barn og unge i skole og arbeidsliv, og tilgang på tilstrekkelig og riktig kompetanse i samfunnet. Det er en stor utfordring knyttet til ungt utenforskap i samfunnet. De foreslåtte kuttene vil bidra til å forsterke denne utfordringen. Det er flere ulike årsaker til at unge står utenfor skole eller arbeidsliv. Et redusert tilbud i videregående skole, og økt konkurranse om plassene, vil sannsynligvis føre til at det blir flere som ikke gjennomfører videregående opplæring. Dette er svært bekymringsfullt. En økning i disse utfordringene vil også føre til et økt behov for kommunens tjenester og økte kostnader for kommunene. Fylkeskommunen skal se hen til behovet for arbeidskraft og kompetanse i samfunnet ved innretning av skoletilbudet. Trondheim kommune jobber for å bygge et helhetlig utdanningsløp og et sterkt økosystem fra barneskole til arbeidsliv/NTNU. Fylkets kutt i yrkesfag ødelegger broen TK forsøker å bygge mellom karriereveiledningen på ungdomstrinnet og det regionale arbeidslivet, og det vil kunne undergrave kommunens tverrfaglige innsats for å forhindre ungt utenforskap. Trondheim kommune mangler allerede i dag mange fagarbeidere i ulike yrkesfag, og behovet er stort i årene framover. Trondheim kommune mener at Trøndelag fylkeskommune må sikre at vurderingene knyttet til arbeidskraft og kompetanse i Trondheim og Trøndelag er gode nok. Det fremgår av høringsdokumentene at

fylkeskommunen ønsker å tilby flere plasser til studiespesialiserende utdanning, grunnet vekst i antall 16-18-åringer og behov for arbeidskraft med høyere utdanning i regionene med mange elever på yrkesfaglige studieretninger. Klassene i de studieforberedende programmene i regionene bør fylles opp. Trondheim kommune mener at Trøndelag fylkeskommune må sikre at justeringer i tilbudet ivaretar opplæringslovens krav om å prioritere arbeidslivets behov ved planlegging av opplæringstilbudet for ungdom og voksne, jf. § 5.3. Det er vanskelig å se hvordan dette kan ivaretas når fylkeskommunen innretter tilbudet kun etter økonomiske vurderinger.

2b: Hvordan ivaretar vi trøndelagssamfunnets beste? Og hva legger du i trøndelagssamfunnets beste?

Trondheim kommune er svært bekymret for de foreslåtte kuttene, særlig innen yrkesfag, og konsekvensene dette har for trøndelagssamfunnets beste. Dette vil ha konsekvenser for inkludering av barn og unge i skole og arbeidsliv og tilgang på tilstrekkelig og riktig kompetanse i samfunnet. Det er en stor utfordring knyttet til ungt utenforskap i samfunnet. De foreslåtte kuttene vil bidra til å forsterke denne utfordringen. Det er flere årsaker til at unge står utenfor skole eller arbeidsliv. Et redusert tilbud i videregående skole, og økt konkurranse om plassene, vil sannsynligvis føre til at det blir flere som ikke gjennomfører videregående opplæring. Dette er svært bekymringsfullt. En økning i disse utfordringene vil også føre til et økt behov for kommunens tjenester, og økte kostnader for kommunene. Trøndelagssamfunnet trenger gode kommunale tjenester. Trondheim kommune definerer trøndelagssamfunnets beste som en helhetlig balanse mellom sosial bærekraft – der alle barn og unge inkluderes i skole- og arbeidsliv – og økonomisk bærekraft, der regionen sikres tilstrekkelig og riktig kompetanse for å opprettholde velferdstjenester og næringsutvikling.

2c: Hvordan ta i bruk kompenserende tiltak for elever ved endring av skole- og tilbudsstruktur?

Trondheim kommune er skeptisk til digital undervisning som et kompenserende tiltak for lang reisevei for elever. En alternativ opplæringsmodell, som normalt innebærer at mer av opplæringen gis i bedrift eller via ulike nett-tilbud innenfor yrkesfaglige studieretninger, vil kunne skåne elever fra lange reiseveier, og gi dem mulighet til å bo hjemme. Det vil også i større grad kunne være mulig å skreddersy et utdanningsopplegg for enkeltelever, noe som kan bidra positivt til gjennomføringen i opplæringsløpet. Et tett samarbeid med næringslivet og lærebedrifter ønskes velkommen. Selv om forskning på voksnes modullstrukturerte fag- og yrkesutdanningsløp har vist at en slik modullstrukturering kan virke effektiviserende på gjennomføringstiden (Dahle m.fl., 2024), er kunnskapen om 16-18-åringers erfaringer med en slik modulstrukturering begrenset. Skjermbruketvalget (NOU2024:20) slår fast at passiv, teoritung og individuell jobbing på PC svekker konsentrasjonen og motivasjonen for elevene. Veiledning og oppfølging av elever som følger en alternativ opplæringsmodell kan lett bli svekket, slik at elevene får utfordringer med gjennomføringen i enkelte fag. Grep bør gjøres for god tilretteleggelse i fag som skal følges på skjerm.

2d: Har du noen innspill til vårt forslag til oppsummering av skolefaglige vurderinger ved endring av opplæringstilbud og skolestruktur i regionen i vedlegg 2, kapittel 12?

Dette er en kommentar til musikktilbudet, spørsmål 1 c) Trondheim kommune mener at innsparingene skal tas ved å kutte på spisset toppidrett, påbygg (Vg3) og økt krav til oppfyllding av tilbud, primært i distriktene. Elever som velger å ta påbygg til generell studiekompetanse på Vg3, bør rutes direkte til studieforbereidende utdanningsprogrammer allerede fra Vg1, for å sikre at elever som har som mål å ut i lære får plass på yrkesfaglige løp. Trondheim kommune har et stort behov for faglært arbeidskraft og trenger at flere fullfører yrkesfag og tar fagbrev. Musikk og det å ha et levende musikkmiljø er svært viktig for Trondheim kommune. Musikklivet med store og små konsert- og festivalarrangementer bidrar i stor grad til å gjøre byen attraktiv for innbyggerne og for tilreisende. Gjennom musikken skapes identitet og felles opplevelser på tvers av ulikheter. Fellesskapet som musikk og musikkopplevelser gir, anses som svært viktig for folkehelsen, og gir innsparinger på andre budsjettposter. Musikknæringen er en viktig del av byens og Trøndelags næringsliv. Gjennom musikkarrangementer utvikles tettere bånd mellom næringsliv og frivilligheten, noe som bidrar inn i den totale samfunnsøkonomien. Store endringer og nedleggelser av musikktilbudet i den videregående opplæring kan få konsekvenser for rekrutteringen til sentrale institusjoner i Trondheims kulturliv, som Trondheim symfoniorkester og Trøndelag teater samt Nye Hjorten, og får negative ringvirkninger for viktige musikkarrangementer innenfor alle sjangrer.